Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0278

Стратегия за равенство между половете за 2025 г.

Резолюция на Европейския парламент от 13 ноември 2025 г. относно равенство между половете за 2025 г. (2024/2125(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид членове 2 и 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС),

– като взе предвид членове 8, 10, 19, 79, 83, 151, 153 и 157 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

– като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 1, 21, 23 и 24 от нея,

– като взе предвид Европейския стълб на социалните права, провъзгласен и подписан от Парламента, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г., както и съобщението на Комисията от 4 март 2021 г., озаглавено „План за действие на Европейския стълб на социалните права“ (COM(2021)0102),

– като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека и Международния пакт за граждански и политически права,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 18 декември 1979 г. и общите препоръки в нея,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, приета на 12 декември 2006 г.,

– като взе предвид заключителните бележки по комбинираните втори и трети периодичен доклад на Европейския съюз, приети от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания на 21 март 2025 г., и по-специално неговите препоръки съгласно член 6 от тях,

– като взе предвид Международната конвенция за ликвидиране на всички форми на расова дискриминация, приета от Общото събрание на ООН на 21 декември 1965 г.,

– като взе предвид Пекинската декларация и платформа за действие на ООН от 15 септември 1995 г. и резултатите от конференциите за нейния преглед,

– като взе предвид Резолюция 1325 (2000) на Съвета за сигурност на ООН от 31 октомври 2000 г. относно жените, мира и сигурността,

– като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие от 21 октомври 2015 г. и заложените в нея цели за устойчиво развитие (ЦУР), по-специално ЦУР 5 „Постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета“ и ЦУР 3 „Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст“ (което включва жените и момичетата), както и свързаните с тях цели и показатели,

– като взе предвид доклада на Евростат от юни 2024 г., озаглавен „Устойчиво развитие в Европейския съюз: Мониторингов доклад за напредъка по постигането на ЦУР в ЕС“, издание от 2024 г.[1],

– като взе предвид доклада на Комисията от май 2023 г., озаглавен „Доброволен преглед на ЕС на изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие“[2],

– като взе предвид Конвенцията на Международната организация на труда за равенството в заплащането от 29 юни 1951 г. и Конвенцията на Международната организация на труда относно насилието и тормоза от 21 юни 2019 г.,

– като взе предвид резолюцията на Международната организация на труда от 14 юни 2024 г., относно достойния труд и икономиката на полагането на грижи,

– като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул) от 11 май 2011 г., ратифицирана от ЕС през юни 2023 г., и докладите за мониторинг по държави относно нейното прилагане, изготвени от Експертната група за

---

1 Евростат, „Устойчиво развитие в Европейския съюз: Мониторингов доклад за напредъка по постигането на ЦУР в ЕС – издание от 2024 г.“, 2024 г., https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114.

2 Европейска комисия, „Доброволен преглед на ЕС на изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие“, 2023 г., https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf.

действие срещу насилието над жени и домашното насилие (GREVIO),

– като взе предвид доклада на Съвета на Европа от април 2021 г., озаглавен „Втори общ доклад за дейностите на GREVIO“,

– като взе предвид препоръките, докладите и резолюциите на комисаря на Съвета на Европа за правата на човека и на органите на Съвета на Европа,

– като взе предвид принципите от Йогиакарта, приети през ноември 2006 г., и принципите от Йогиакарта плюс 10, приети през ноември 2017 г.,

– като взе предвид становищата, приети от Комитета на ООН по правата на човека на 31 март 2016 г. в Съобщение № 2324/2013, *Mellet* с/у *Ирландия,* бележка под линия 6, точка 7.7, и на 29 март 2011 г. в Съобщение № 1608/2007, *L.M.R.* с/у *Аржентина*, точки 9.3 и 9,

– като взе предвид приетите от 1975 г. насам директиви на ЕИО и ЕС относно различни аспекти на равното третиране на мъжете и жените (Директива 79/7/ЕИО[3], Директива 86/613/ЕИО[4],

---

[3] Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 г. относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване, ОВ L 6, 10.1.1979 г., стр. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.

[4] Директива 86/613/ЕИО на Съвета от 11 декември 1986 г. за прилагане принципа на равното третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица, включително и в сектора на земеделието, както и за закрила на самостоятелно заетите жени по време на бременност и майчинство (ОВ L 359, 19.12.1986 г., стр. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj).

Директива 92/85/ЕИО[5], Директива 2004/113/ЕО[6], Директива 2006/54/ЕО[7], и Директива 2010/41/ЕС)[8],

– като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход[9] (Директивата за расовото равенство) и съобщението на Комисията от 18 септември 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: План за действие на ЕС за борба с расизма за периода 2020 – 2025 г. (COM(2020)0565).

– като взе предвид предложението на Комисията от 2 юли 2008 г. за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (COM(2008)0426) (хоризонтална директива за борба с дискриминацията),

– като взе предвид Директива 2011/99/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно европейската заповед за защита[10],

– като взе предвид Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на

---

5 Директива 92/85/ЕИО на Съвета от 19 октомври 1992 г. за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки, ОВ L 348, 28.11.1992 г., стр. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

6 Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги (ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj).

7 Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj).

8 Директива 2010/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. за прилагане на принципа на равно третиране на мъжете и жените, които извършват дейности в качеството на самостоятелно заети лица, ОВ L 180, 15.7.2010 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

9 ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

10 ОВ L 338, 21.12.2011 г., стр. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj.

жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета[11],

– като взе предвид Директивата (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги[12],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2019/1158 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи, и за отмяна на Директива 2010/18/ЕС на Съвета[13] (Директива относно равновесието между професионалния и личния живот),

– като взе предвид работния документ на Европейската служба за външна дейност от 4 юли 2019 г., озаглавен „План за действие на ЕС относно жените, мира и сигурността за периода 2019 – 2024 г.“, чийто срок през ноември 2023 г. беше удължен до 2027 г.,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 7 октомври 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите“ (COM(2020)0620),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги)[14],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки[15],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2023/970 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за укрепване прилагането на принципа на равно заплащане на жените и

---

11 ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

12 ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.

13 ОВ L 188, 12.7.2019 г., стр. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

14 ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: Http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

15 ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

мъжете за равен труд или за труд с равна стойност чрез прозрачност в заплащането и механизми за прилагане[16],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2024/1385 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно борбата с насилието над жени и домашното насилие[17],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране и равните възможности на жените и мъжете в областта на заетостта и професиите и за изменение на директиви 2006/54/ЕО и 2010/41/ЕС[18],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2024/1712 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за изменение на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него[19] (преработената Директива за борба с трафика на хора),

– като взе предвид предложението на Комисията от 6 февруари 2024 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно борбата със сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца, както и с материалите, съдържащи сексуално насилие над деца, и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета (COM(2024)0060),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 март 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за равенство между половете (2020 – 2025 г.)“ (COM(2020)0152).

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 25 ноември 2020 г., озаглавено „План за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III – амбициозна програма за равенство между половете и овластяване на жените във външната дейност на ЕС“ (JOIN(2020)0017), чийто срок беше удължен до 2027 г., и придружаващия го съвместен работен документ на службите от 25 ноември 2020 г., озаглавен „Цели и показатели за определяне на рамката за изпълнение на Третия план за действие относно равенството между половете (2021 – 2025 г.)“ (SWD(2020)0284),

---

16 ОВ L 132, 17.5.2023 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

17 ОВ L, 2024/1385, 24.5.2024 г., ELI: http://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

18 ОВ L, 2024/1500, 29.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

19 ОВ L, 2024/1712, 24.6.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

– като взе предвид съобщението на Комисията от 24 юни 2020 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за правата на жертвите (2020 – 2025 г.)“ (COM(2020)0258),

– като взе предвид Европейския план за борба с рака (COM(2021)0044), мисията на ЕС за борба с рака и окончателния доклад на Специалната комисия за борба с рака,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021–2030 г.“ (COM(2021)0101),

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/522 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програма за действията на Съюза в областта на здравето (програма „ЕС в подкрепа на здравето“) за периода 2021 – 2027 г. и за отмяна на Регламент (ЕС) № 282/2014[20],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 7 септември 2022 г. относно Европейската стратегия за полагане на грижи (COM(2022)0440), което има за цел да се гарантират качествени, финансово приемливи и достъпни услуги за полагане на грижи с цел подобряване на положението както за получателите на грижи, така и за лицата, полагащи (формални и неформални) грижи (които са предимно жени),

– като взе предвид препоръката на Съвета от 8 декември 2022 г. относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи[21],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект)[22],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 25 септември 2024 г., озаглавено „Изпълнение на Стратегията за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020—2025 г.“ (COM(2024)0420),

– като взе предвид политическите насоки, представени от Урсула фон дер Лайен на 18 юли 2024 г. и озаглавени: „Изборът на

---

20 ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.
21 ОВ C 476, 15.12.2022 г, стр. 1.
22 ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

Европа – политически насоки за следващата Европейска комисия за периода 2024—2029 г.“,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 7 март 2025 г., озаглавено „Пътна карта за правата на жените“ (COM(2025)0097),

– като взе предвид доклада на Комисията от март 2025 г., озаглавен „Доклад за 2025 г. относно равенството между половете в ЕС“,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 2 юни 2006 г. относно здравето на жените[23],

– като взе предвид решението на Съда на ЕС от 14 декември 2021 г., *В.М.А. /Столична община, район „Панчарево“*[24],

– като взе предвид своята резолюция от 11 декември 2013 г. относно жените с увреждания[25],

– като взе предвид своята резолюция от 29 ноември 2018 г. относно положението на жените с увреждания[26],

– като взе предвид своята резолюция от 13 февруари 2019 г. относно враждебните реакции срещу правата на жените и равенството между половете в ЕС[27],

– като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно присъединяването на ЕС към Конвенцията от Истанбул и други мерки за борба с насилието, основано на пола[28],

– като взе предвид своята резолюция от 30 януари 2020 г. относно разликата в заплащането на жените и мъжете[29],

– като взе предвид своята резолюция от 23 октомври 2020 г. относно равенството между половете в рамките на външната политика и политиката на сигурност на ЕС[30],

– като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно стратегията на ЕС за равенство между половете[31],

---

23 ОВ C 146, 22.6.2006 г, стр. 4.
24 Решение на Съда на ЕС от 14 декември 2021 г., *В.М.А./Столична община, район „Панчарево“*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.
25 ОВ C 468, 15.12.2016 г., стр. 128.
26 ОВ C 363, 28.10.2020 г., стр. 164.
27 ОВ C 449, 23.12.2020 г., стр. 102.
28 ОВ C 232, 16.6.2021 г., стр. 48.
29 ОВ C 331, 17.8.2021 г., стр. 5.
30 ОВ C 404, 6.10.2021 г., стр. 202.
31 ОВ C 456, 10.11.2021 г., стр. 208.

– като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно перспективата за равенство между половете по време на кризата с COVID-19 и в периода след кризата[32],

– като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно преодоляването на неравенството между половете в областта на цифровите технологии: участие на жените в цифровата икономика[33],

– като взе предвид своята резолюция от 11 февруари 2021 г. относно бъдещи предизвикателства пред правата на жените в Европа: повече от 25 години от Пекинската декларация и платформата за действие[34],

– като взе предвид своята резолюция от 10 юни 2021 г. относно насърчаване на равенството между половете в рамките на образованието и професионалното развитие в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ)[35],

– като взе предвид своята резолюция от 24 юни 2021 г. относно положението със сексуалното и репродуктивното здраве и правата в тази област в ЕС във връзка със здравето на жените[36],

– като взе предвид своята резолюция от 16 септември 2021 г., съдържаща препоръки към Комисията относно определянето на основаното на пола насилие като нова област на престъпност по смисъла на член 83, параграф 1 от ДФЕС[37],

– като взе предвид своята резолюция от 14 декември 2021 г., съдържаща препоръки към Комисията относно борбата с насилието, основано на пола: кибернасилие[38],

– като взе предвид своята резолюция от 15 декември 2021 г. относно равенството между жените и мъжете в Европейския съюз през периода 2018 – 2020 г.[39],

– като взе предвид своята резолюция от 10 март 2022 г. относно плана за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III[40],

---

32 ОВ C 456, 10.11.2021 г., стр. 191.
33 ОВ C 456, 10.11.2021 г., стр. 232.
34 ОВ C 465, 17.11.2021 г., стр. 160.
35 ОВ C 67, 8.2.2022 г., стр. 137.
36 ОВ C 81, 18.2.2022 г., стр. 43.
37 ОВ C 117, 11.3.2022 г., стр. 88.
38 ОВ C 251, 30.6.2022 г., стр. 2.
39 ОВ C 251, 30.6.2022 г., стр. 23.
40 ОВ C 347, 9.9.2022 г., стр. 150.

– като взе предвид своята резолюция от 3 май 2022 г. относно постигането на икономическа независимост на жените чрез предприемачество и самостоятелна заетост[41],

– като взе предвид своята резолюция от 5 юли 2022 г. към общи европейски действия в областта на грижите[42],

– като взе предвид своята резолюция от 5 юли 2022 г. относно бедността сред жените в Европа[43],

– като взе предвид своята резолюция от 1 юни 2023 г. относно сексуалния тормоз и оценка на движението #МеТоо[44],

– като взе предвид своята резолюция от 14 септември 2023 г. относно регулирането на проституцията в ЕС: трансгранични последици и въздействие върху равенството между половете и правата на жените[45],

– като взе предвид соята резолюция от 11 април 2024 г. относно включването на правото на аборт в Хартата на основните права на ЕС[46],

– като взе предвид своята препоръка от 19 декември 2024 г. до Съвета относно приоритетите на ЕС за 69-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените[47],

– като взе предвид становището на комисията по правата на жените и равенството между половете от 9 април 2025 г. относно обновен дългосрочен бюджет на Съюза в един променящ се свят,

– като взе предвид доклада от 25 ноември 2024 г. на Агенцията на ЕС за основните права, Евростат и Европейския институт за равенство между половете, озаглавен „Проучване на ЕС относно насилието, основано на пола: значими резултати“,

– като взе предвид индекса за равенство между половете за 2024 г., публикуван от Европейския институт за равенство между половете на 10 декември 2024 г.,

– като взе предвид проучването, озаглавено „Policies for long term carers“ (Политики за лицата, полагащи дългосрочни грижи),

---

41 ОВ C 465, 6.12.2022 г., стр. 54.
42 ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 30.
43 ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 2.
44 ОВ C, C/2023/1224, 21.12.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
45 ОВ C, C/2024/1767, 22.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj.
46 ОВ C, C/2025/1279, 13.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
47 Приети текстове, P10_TA(2024)0075.

публикувано от Генерална дирекция за парламентарни изследвания през ноември 2021 г.,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,

– като взе предвид доклада на комисията по правата на жените и равенството между половете (A10-0210/2025),

А. като има предвид, че правото на равно третиране и недискриминация е основно право, признато в Договорите[48] и в Хартата на основните права на Европейския съюз и е от съществено значение за бъдещото развитие на ЕС; като има предвид, че ЕС играе ключова роля за премахването на неравенствата и насърчаването на равенството, както е посочено в ДФЕС[49];

Б. като има предвид, че равенството между половете е основна ценност на ЕС, основно право и ключов принцип на Европейския стълб на социалните права, както и съществено условие за напредък, което изисква насърчаването на равни възможности и резултати от най-ранните етапи на образованието и премахването на свързаните с пола стереотипи още от детството; като има предвид, че Парламентът приветства като минимални стандарти принципите, включени в декларацията, която е приложена към съобщението на Комисията от 7 март 2025 г., озаглавено „Пътна карта за правата на жените“, като подчертава необходимостта от по-голяма амбиция;

В. като има предвид, че държавите членки са получили средно 71,0 от общо 100 точки в индекса на ЕС за равенство между половете за 2024 г., което е много умерено подобрение с 0,8 пункта в сравнение с предишното издание на индекса; като има предвид, че е налице нарастващо враждебно отношение срещу напредъка в областта на равенството между половете и правата на жените, като се правят опити за възстановяване като норма на остарелите роли на половете, с което се поставят под въпрос постиженията, постигнати в областта на равенството между половете, и се блокира по-нататъшният напредък; като има предвид, че множество заинтересовани страни, включително Общото събрание на ООН, признаха активната съпротива срещу постиженията и напредъка в областта на равенството между половете и нарастващото враждебно отношение към правата на

---

[48] Член 2 и член 3, параграф 3 от ДЕС, членове 8, 10, 19 и 157 от ДФЕС и членове 21 и 23 от Хартата на основните права на ЕС.

[49] „Във всички негови дейности, Съюзът полага усилия за премахването на неравенствата и за насърчаване на равенството между мъжете и жените.“ – член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

жените; като има предвид, че движенията срещу равенството между половете и срещу правата на жените застрашават основните права на жените и момичетата, както и постигането на равенство между половете на ежедневна основа, и че глобалната враждебна реакция спрямо жените и правата на жените се усеща и в южното полукълбо, тъй като намаленията средства за помощта за развитие засягат предимно жените в развиващите се райони, а правилото за глобално блокиране е насочено по-специално към организациите за защита на правата на жените; като има предвид, че е налице ясна и спешна необходимост от ново утвърждаване, гарантиране и развитие на равенството и човешките права на жените и момичетата[50];

Г. като има предвид, че движенията, които се противопоставят на политиките за равенство между половете, семейното многообразие, еднополовите бракове, сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП) и интегрирането на принципа на равенство между половете, се опитват да повлияят на изготвянето на националните и европейските политики; като има предвид, че крайно десните партии и антидемократичните фашистки идеологии, които стават все по-успешни и популярни, се стремят да подкопават установените права, да възпрепятстват законодателния напредък и да отслабват институционалните механизми, предназначени да защитават жените, момичетата и най-маргинализираните хора в нашето общество; като има предвид, че те застрашават постиженията по отношение на правата на жените, равенството между половете и върховенството на закона, както и основните права – като цяло, в ЕС и в неговите държави членки, включително чрез координирани кампании за дезинформация; като има предвид, че механизмите, чрез които тези движения се организират, набират средства, мобилизират и упражняват влияние отвъд националните граници, остават до голяма степен недостатъчно проучени, но доклад[51] от 2021 г. показа транснационална мрежа, която взема стратегически финансови решения отвъд международните граници; като има предвид, че тревожното разрастване на т. нар. „маносфера“ може да се наблюдава в световен мащаб, с онлайн мъже инфлуенсъри в социалните

---

50 Общо събрание на ООН, „Засилваща се враждебност срещу равенството между половете и неотложна необходимост от утвърждаване на същностното равенство и човешките права на жените и момичетата: Доклад на работната група относно дискриминацията срещу жени и момичета“, 15 май 2024 г., https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

51 Европейски парламентарен форум за сексуални и репродуктивни права, „Tip of the Iceberg: Fireligious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality & Reproductive Health in Europe“ (Върхът на айсберга: Финансиране на религиозния екстремизъм срещу правата на човека за сексуални и репродуктивни права в Европа), 2021 г., https://www.epfweb.org/node/837.

медии, които популяризират фалшивото послание, че феминизмът и равенството между половете са за сметка на правата на мъжете, като използват екстремен език, представят за нормално насилието срещу жени и момичета и имат все по-силни връзки с радикализация и екстремистки идеологии[52]; като има предвид, че Комисията, в качеството си на пазител на Договорите, следва също така да бъде в челните редици на защитата на правата на жените и равенството между половете, тъй като тези действия представляват пряка заплаха за ценностите на човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство и принципите на правовата държава, залегнали в член 2 от ДЕС; като има предвид, че с някои предложения на Комисията, насочени към опростяване на нормативната уредба, като например първоначалният проект на работната програма на „Хоризонт Европа“ за 2025 г., се рискува възпрепятстване на равенството между половете, също както и с обявения план за оттегляне на предложението за хоризонтална директива за борба с дискриминацията; като има предвид, че равенството между половете е предпоставка за укрепване на конкурентоспособността и постигане на устойчив растеж;

Д. като има предвид, че насилието, основано на пола, е системен проблем и все още е широко разпространено в световен мащаб и ендемично явление, включително в ЕС, и има тежки последици за жертвите и преживелите, включително жени и момичета, и за обществото като цяло, тъй като засилва системното неравенство между половете и утвърждава вредните структури, основани на стереотипи, свързани с пола; като има предвид, че приемането през 2024 г. на Директивата относно борбата с насилието над жени и домашното насилие беше важен етап по пътя към премахването на насилието, основано на пола, и като има предвид, че сега ще бъде от решаващо значение да се гарантира пълното ѝ и навременно прилагане от държавите членки, като същевременно се признава, че трябва да продължим да разработваме бързи, иновативни и ефективни ответни действия, включително чрез използването на цифрови инструменти и технологии с изкуствен интелект; като има предвид, че при около една трета от жените в ЕС, които са били подложени на сексуален тормоз, това се е случило на работното място[53], с опустошителни последици за жертвите; като има предвид, че това показва значението на въвеждането на конкретни законодателни мерки за справяне с основаното на пола насилие на работното място, включително подкрепа за жертвите, както и строги превантивни мерки; като има предвид, че всички държави

---

52 ООН — Жени, „What is the manosphere and why should we care?“ (Какво представлява маносферата и защо трябва да ни е грижа?), 2025 г., https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care.

53 Проучване на Евростат относно насилието, основано на пола, 2024 г.

членки са подписали Конвенцията от Истанбул, но че пет държави членки все още не са я ратифицирали; като има предвид, че ЕС се присъедини към Конвенцията през 2023 г. във връзка с въпросите, попадащи в неговата изключителна компетентност;

Е. като има предвид, че трафикът на хора представлява едно от най-явните нарушения на основните права на човека и човешкото достойнство и е разрастващо се направление на организираната престъпност, засягаща предимно жени, малолетни и непълнолетни лица и деца, особено с цел сексуална експлоатация, като често е насочена към уязвими жени, с фалшиви обещания, само за да бъдат принуждавани след това да участват в сексуална експлоатация и да търпят нечовешки условия на живот; като има предвид, че трафикът на хора е форма на съвременно робство; като има предвид, че е необходимо ефективно справяне с търсенето, което насърчава всички форми на експлоатация, свързани с трафика на хора; като има предвид, че съществува силна връзка между трафика на хора и сексуалната експлоатация;

Ж. като има предвид, че подходите към проституцията се различават в отделните държавите членки, като варират от криминализиране на доставчика или ползвателя до легализиране; като има предвид, че проституиращите жени са изправени пред много по-тежки нарушения на правата на човека, насилие и експлоатация, отколкото е средно при другите жените, включително високи равнища на основано на пола, психологическо, физическо и сексуално насилие; като има предвид, че има многобройни фактори, които са причина хората да прибягват до и да продължават с проституцията, включително бедност, породена от социална несправедливост и изключване, неравенства, ограничена заетост и комбинирана дискриминация; като има предвид, че следва да се прилагат политики в подкрепа на хората, които желаят да излязат от кръга на проституцията;

З. като има предвид, че сексуалните и репродуктивните права са защитени като права на човека в международното и европейското право в областта на правата на човека, като например в Международния пакт за граждански и политически права, Международния пакт за икономически, социални и културни права, Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW) и Европейската конвенция за правата на човека, както и че те представляват съществен елемент от всеобхватното предоставяне на здравни грижи; като има предвид, че в своята резолюция от 11 април 2024 г. Парламентът призова за включването на СРЗП, включително правото на аборт, в Хартата

на основните права на ЕС; като има предвид, че СРЗП[54] са от основно значение за благосъстоянието и оправомощаването на отделните лица и че включват достъп до противозачатъчни услуги и информация, грижи за безопасен и законен аборт и достъп до научно обоснована и точна информация, лечение на плодовитостта, всеобхватно и съобразено с възрастта образование в сферата на сексуалността и взаимоотношенията, а също и качествени акушерски и гинекологични грижи; като има предвид, че въпреки известен напредък, тези услуги и тази информация често остават на практика недостъпни в някои държави членки и традиционно се възприемат като въпроси, свързани с жените, което подкопава напредъка и затвърждава неравенството между половете; като има предвид, че активното участие на мъжете в областта на сексуалното и репродуктивното здраве и права може да спомогне за опровергаване на вредните норми, свързани с пола, да насърчи споделената отговорност при семейното планиране и да подкрепи правата и благосъстоянието на жените;

И. като има предвид, че здравните права, по-специално правата, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве, са основни права и следва да бъдат укрепвани и по никакъв начин не могат да бъдат отслабвани или премахвани; като има предвид, че нарушенията на сексуалното и репродуктивното здраве и права, включително отказът на услуги за безопасен и законен аборт и всички форми на акушерско и гинекологично насилие, представляват основано на пола насилие и нарушават основните права на човека, но въпреки това над 20 милиона жени в ЕС все още нямат достъп до безопасен и законен аборт и други СРЗП; като има предвид, че в някои държави членки все още има силно рестриктивни закони, забраняващи абортите, освен при строго определени обстоятелства, или има практически пречки за достъпа до тях, в резултат на което жените трябва да търсят незаконни начини за аборт, да пътуват до други държави или да износват бременността против волята си, което представлява нарушение на правата на човека и форма на основано на пола насилие, което засяга правото на живот на жените и момичетата, тяхната физическа и психическа неприкосновеност и безопасност, равенството, недискриминацията и тяхното здраве и ги подлага на ненужен икономически и психически стрес; като има предвид, че европейската гражданска инициатива „Моят глас, моят избор“ с над 1,2 милиона подписа призовава ЕС да гарантира достъп до безопасен и законен аборт за всички, като същевременно се зачита разделението на правомощията

---

54 Както е определено от комисията Guttmacher-Lancet, „Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All — Executive Summary“ (Ускоряване на напредъка: сексуално и репродуктивно здраве и права за всички — общ преглед“, https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary.

съгласно Договорите, и изисква ЕС да приеме законодателство, с което се създава финансов механизъм, с който на държавите членки, които доброволно се присъединят към тази политика, да се помага да предоставят безопасни грижи за аборт за всички, които нямат достъп до тях; като има предвид, че при нови проучвания относно акушерското насилие е установено, че между 21% и 81% от анкетираните жени, които са родили, са преживели една или повече форми на акушерско насилие, и че констатациите показват, че липсата на информирано съгласие, липсата на съгласие за полагане на грижи, словесният и физическият тормоз и липсата на комуникация са проблеми, които продължават да съществуват в държавите членки[55]; като има предвид, че Световната здравна организация (СЗО) заявява, че качествените акушерски грижи са от решаващо значение за подобряване на здравните резултати при майките и новородените, намаляване на интервенциите и подобряване на преживяванията на жените при раждане[56];

Й. като има предвид, че според последното общоевропейско проучване[57] 31% от жените в ЕС на възраст 18 – 74 години са били подложени на физическо (включително заплахи) или сексуално насилие в зряла възраст, а 20% от жените са били подложени на физическо (включително заплахи) или сексуално насилие от страна на лице, което не е партньор, като официалните доклади от 17 държави членки показват, че през 2022 г. 788 жени са били убити от интимния си партньор или от член на семейството си[58]; като има предвид, че данните показват, че за 57% от жертвите на насилие, основано на пола, то е причинило последици за здравето — от физически

---

55 Quattrocchi, P., „Obstetric violence in the European Union“ (Акушерско насилие в Европейския съюз), Европейска комисия, 2024 г., https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en.

56 СЗО, Акушерско образование и грижи, https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery.

57 Проучване на Евростат от 25 ноември 2024 г., „Every third woman in the EU experienced gender-based violence“ (Всяка трета жена в ЕС е преживяла насилие, основано на пола), https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3.

58 Европейски институт за равенство между половете, „Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities“ (Индекс за равенството между половете за 2024 г.: борба с насилието срещу жени, преодоляване на неравенството между половете), 2025 г., https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

наранявания до дългосрочна психологическа травма[59], докато 31% от жертвите на насилие, основано на пола, никога не са разкрили пред никого за преживяното като има предвид, че системите за подкрепа на жертвите на основано на пола насилие в ЕС все още са неадекватни и проучванията показват, че само седем държави членки осигуряват достатъчно центрове за консултации за жени, докато съществуващите приюти са далеч по-малко от равнищата, препоръчаните от Конвенцията от Истанбул равнища[60]; като има предвид, че други проучвания, проведени в държавите членки, показват, че основаното на пола насилие в обществените пространства и в колективния транспорт е изключително значим проблем, докато мерките за безопасност и подкрепата за жертвите остават недостатъчни;

K. като има предвид, че между 2019 г. и 2022 г. регистрираните престъпления, свързани със сексуално насилие и изнасилване, са се увеличили, а данните показват, че през 2022 г. е имало увеличение с 25% на документираните случаи на сексуално насилие над жени в ЕС, а докладваните случаи на изнасилване са нараснали с 40% в сравнение с 2019 г.[61]; като има предвид, че според Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) до 55% от жените в Европейския съюз са били подложени на сексуален тормоз в обществения транспорт и че има множество съобщения за сексуални нападения, извършени в различни видове транспорт, като например от водачите от платформи за наемане на автомобили и на таксита; като има предвид, че всички тези данни показват, че жените не са в безопасност у дома, на работното място или в която и да е публична сфера и че има спешна необходимост от действия; като има предвид, че събирането на еднородни и съпоставими данни, разбити по полов

---

59 Европейски институт за равенство между половете, „Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities“ (Индекс за равенството между половете за 2024 г.: борба с насилието срещу жени, преодоляване на неравенството между половете), 2025 г., https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

60 Европейски институт за равенство между половете, „Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women“ (Въвеждане на последния тематичен фокус на индекса за равенство между половете: жизненоважно напомняне за прекратяване на насилието срещу жени), 2025 г., https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

61 EIGE (2025 г.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU (Фактор за въздействие: разглеждане на основните етапи и възможностите за равенство между половете в ЕС), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

признак, както се предоставя от Европейския институт за равенство между половете (EIGE), е от съществено значение за изграждането на всеобхватни политики за равенство между половете; като има предвид, че Директивата относно борбата с насилието над жени и домашното насилие не съдържа хармонизирано определение за престъплението изнасилване поради липсата на съгласие; като има предвид, че за да се поправи пътят за законодателство, съдържащо такова определение, е важно списъкът на областите на престъпност по член 83, параграф 1 от ДФЕС да се разшири, за да се включи и насилието, основано на пола, тъй като то отговаря на посочените в този член критерии;

Л. като има предвид, че основаното на пола кибернасилие срещу жени включва редица различни форми на насилие въз основа на пола или комбинация от пола и други фактори и се извършва посредством информационни и комуникационни технологии (ИКТ), както и чрез разпространението на изкуствен интелект; като има предвид, че някои форми на кибернасилие засягат непропорционално жените и момичетата, приемат по-тежки форми и имат специфични и гибелни последици, както и по-силно обезкуражаващо въздействие върху жените и момичетата, като например заглушаване, цензуриране и отчуждаване, и могат да накарат жените и момичетата да избягват публичната сфера; като има предвид, че нарастващото и широко разпространено кибернасилие засяга ежедневно жените в ЕС и че според FRA жените продължават да бъдат основната цел на определени форми на кибернасилие, като например престъпленията от омраза и речта на омразата онлайн[62], както и дезинформацията, основана на пола, докато жените политици, журналисти, блогъри, хора на изкуството, активисти, защитници на правата на човека и други жени с публично присъствие, както и ЛГБТИК+ лицата, са изправени пред по-високи равнища на насилие и злоупотреби в онлайн света[63], което оказва значително въздействие върху участието на жените в обществения живот и представителството и създава заплаха за демокрацията; като има предвид, че сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца имат силен компонент, свързан с пола, който засяга непропорционално момичетата в

---

62 EIGE, „Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework“ (Борба с кибернасилието срещу жени и момичета: разработване на рамка на ЕС за измерване), 2025 г., https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework.

63 Генерална дирекция за парламентарни изследвания, Cyberviolence against women in the EU (Кибернасилие срещу жени в ЕС), Европейски парламент, 2024 г., https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146.

онлайн средата, поради което се определя като форма на насилие, основано на пола;

M. като има предвид, че всеки в ЕС има право на достъп до най-високи стандарти за физическо и психично здраве и услуги за подкрепа, право на своевременен, финансово приемлив и висококачествен достъп до профилактично и диагностично здравно обслужване и право на ползване на медицинско лечение, включително СРЗП; като има предвид, че ЕС има задължение да гарантира високо равнище на защита на човешкото здраве във всички политики и дейности на Съюза[64]без дискриминация, основана на пол, сексуална ориентация, полова идентичност, изразяване на половата принадлежност, полови характеристики или на каквото и да е друго основание;

H. като има предвид, че ЛГБТИК+ лицата в цяла Европа все още се сблъскват с дискриминация при достъпа си до здравни услуги, като 16% от анкетираните съобщават, че са се почувствали дискриминирани от страна на здравните работници поради своята идентичност, а транссексуални лица съобщават за особено високи равнища на трансфобско и неуважително поведение спрямо тях от страна на здравния персонал; като има предвид, че всеки има право на телесна автономност и неприкосновеност и не следва да бъде подлаган например на принудителна стерилизация или медикализация, които нарушават стандартите в областта на правата на човека; като има предвид, че жените са изправени пред множество предизвикателства, които оказват отрицателно въздействие върху тяхното благосъстояние, включително забавени диагнози, предубеждения по отношение на болката, различия в научните изследвания, ограничен достъп и пречки и предизвикателства при достъпа до основни услуги, по-специално жените с увреждания, жените в селските райони, жените мигранти[65] и други жени, изправени пред интерсекционална дискриминация и в уязвимо положение; като има предвид, че за мъжете е по-малко вероятно да потърсят медицинска помощ, тъй като те като цяло са по-малко запознати със симптомите или са склонни да ги омаловажават, като често не съобщават за признаци на заболяване или болест[66]; като има предвид, че всички държави членки, които са страни по CEDAW, са обвързани от ангажиментите в тази конвенция, включително за достъпа до здравни услуги; като има предвид, че гарантирането на равен

---

64 Харта на основните права на Европейския съюз, член 35.

65 EIGE (2025 г.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU (Фактор за въздействие: разглеждане на основните етапи и възможностите за равенство между половете в ЕС), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

66 EIGE, „Health“ (Здраве), 2017 г., https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

достъп до здравни услуги е от съществено значение за опазване на общественото здраве, насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на неравенствата; като има предвид, че са необходими незабавни действия за по-нататъшни изследвания и преодоляване на запазващата се разлика между половете в сферата на здравеопазването;

О. като има предвид, че за жените е по-вероятно в сравнение с мъжете да страдат от психични разстройства, като например депресия, тревожност и самота в напреднала възраст, което може да допринесе за проблеми с психичното здраве; като има предвид например, че през 2019 г. за хронична депресия съобщават по-голям дял от жените (8,7%), отколкото от мъжете (5,5%) на възраст 15 и повече години в ЕС[67]; като има предвид, че четирима от всеки петима души, диагностицирани с автоимунно заболяване, са жени; като има предвид, че сърдечносъдовите заболявания продължават да бъдат водещата причина за смърт в световен мащаб, като жените страдат от по-високи равнища на смъртност и по-лоши резултати след тежки състояния, като на тези заболявания се падат 37% от всички смъртни случаи при жените в сравнение с 31% от смъртните случаи при мъжете; като има предвид, че жените със сърдечносъдови заболявания са трайно недостатъчно диагностицирани, лекувани и представени в клиничните изпитвания, което води до допълнителни и по-дълбоки неравенства в областта на общественото здраве;

П. като има предвид, че в цялото си многообразие жените са поставени постоянно в неравностойно положение от структурни и културни фактори и са непропорционално засегнати от различни предизвикателства, например последиците от кризата, свързана с разходите за живот, тъй като те обикновено са сред най-бедната част от населението, като съставляват 70% от 1,3 милиарда души, живеещи в условия на бедност, или от политиките на строги икономии, които засягат непропорционално жените, по-специално такива от расово обособени среди и с ниски доходи; като има предвид, че в целия ЕС бедността се увеличава и че тези, които получават заплащане под жизнения минимум, са основно жени, което прави много от тях неспособни да се грижат за себе си и за семействата си, и че това важи особено за транссексуалните жени, за които вероятността да бъдат безработни е почти три пъти по-голяма; като има предвид, че почти една трета от родените извън ЕС жени работят на несигурни работни места в ЕС; като има предвид, че 18% от жените мигранти са изложени на риск от бедност; като има предвид, че в повечето държави от ЕС

---

67 Генерална дирекция за парламентарни изследвания, „Mental health in the EU“ (Психично здраве в ЕС), 2023 г., https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf.

разрешенията за дългосрочно пребиваване и за работа често са по-достъпни за тези, които се считат за висококвалифицирани и добре платени работници, докато тези, които се намират в сегменти със „средна и ниска квалификация“, може да бъдат изложени на риск от експлоатация и несигурна заетост в подценявани сектори; като има предвид, че особени предизвикателства в някои сектори поставят жените в изначално неизгодно положение, например жените земеделски стопани, които са изправени пред специфични за пола пречки, като например липса на достъп до земя, трудности при финансирането на обучение и образование в областта на селското стопанство и равно третиране; като има предвид, че бедността и социалното изключване имат структурни причини, които трябва да бъдат изкоренени и преодолени, по-специално чрез политики в областта на заетостта, жилищното настаняване, мобилността и достъпа до обществени услуги;

P. като има предвид, че в целия ЕС продължават да съществуват различия на пазара на труда, разлики в заетостта на жените и мъжете в отделните сектори и региони, включително в най-отдалечените региони, както и липса на справедливи условия на труд и безопасност за жените работници, и че съществуващата разлика в заплащането на жените и мъжете е до голяма степен следствие от системното подценяване на работата, извършвана в доминирани от жени сектори, в които те преобладават, а участието на мъжете е само около 20%, като например полагане на грижи, образование, здравеопазване и благосъстояние; като има предвид, че въпросът за „равното заплащане за равен труд или за труд с равна стойност“ трябва следователно да бъде решен, за да се преодолее разликата в заплащането на жените и мъжете; като има предвид, че образованието, особено висшето образование, обучението и социалната закрила, е от съществено значение за равенството между половете, особено за жените на възраст над 55 години и жените, живеещи в селски, отдалечени или обезлюдени райони, които са изправени пред специфични и комплексни пречки; като има предвид, че образованието също така е от съществено значение, за да се даде възможност на всички да се адаптират към промените на пазара на труда и да имат достъп до качествени възможности за работа;

C. като има предвид, че през 2023 г. разликата в заплащането на жените и мъжете в Европейския съюз е била 13%[68], а през 2025 г. жените в ЕС печелят на час с 15% по-малко от мъжете; като има предвид, че положението е дори по-лошо в някои региони, например в селските райони, както и в някои сектори,

---

68 EIGE (2025 г.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU (Фактор за въздействие: разглеждане на основните етапи и възможностите за равенство между половете в ЕС), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

например в сектора на здравеопазването, където разликата е 24%[69], и това води до големи различия в пенсионните плащания и допринася за разлики в приходите в напреднала възраст, което е причина жените в ЕС да получават доходи от пенсии, които са средно с 26,1% по-ниски; като има предвид, че правото на равно заплащане за равен труд или за труд с равна стойност не е гарантирано и че основната причина за тази дискриминация трябва да бъде преодоляна, независимо дали чрез прилагане на инструменти за по-добро определяне и сравняване на стойността на труда, чрез защита и подобряване на трудовите права или чрез укрепване на колективното договаряне, когато е целесъобразно; като има предвид, че изграждането на приобщаваща икономика и преодоляването на различията между половете би могло до 2050 г. да увеличи значително БВП на Съюза на глава от населението от 6,1% на 9,6%[70];

Т. като има предвид, че момичетата все още са недостатъчно представени в областта на образованието и заетостта, и по-специално в НТИМ, в областта на цифровите технологии и на ИИ, като само един от шестима специалисти в областта на ИКТ и един от трима завършили висше образование в областта на НТИМ са жени[71]; като има предвид, че мъжете представляват над 80% от специалистите в областта на НТИМ и в сектора на ИКТ[72], а жените заемат едва 41% от работните места в Съюза в областта на науката и инженерството; като има предвид, че въпреки че броят на младите жени, завършващи висше образование в областта на ИКТ и НТИМ, се увеличава, разликата в заетостта и заплащането на жените и мъжете остава значителна, особено що се отнася до стартиращите предприятия; като има предвид, че през 2018 г. жените са били едва 22% от специалистите в областта на ИИ в световен план – проблем, който служи единствено за запазване и затвърждаване на

---

69 СЗО, „The gender pay gap in the health and care sector a global analysis in the time of COVID-19“ (Разлика в заплащането между жените и мъжете в сектора на здравеопазването и полагането на грижи – анализ в световен план по времето на COVID-19), 2022 г., https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895.

70 EIGE, „Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender equality“ (Икономически ползи от равенството между половете в Европейския съюз – Цялостно икономическо въздействие на равенството между половете), https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union._overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf.

71 EIGE, „Study and work in the EU: set apart by gender“ (Учене и работа в ЕС: разграничени по пол), 2018 г.

72 Европейска комисия, „2025 report on Gender Equality in the EU“ (Доклад за 2025 г. относно равенството между половете в ЕС), 2025 г.

стереотипите и предубежденията[73]; като има предвид, че това несъответствие не само представлява пропусната възможност за технологичния напредък, икономическия растеж, иновациите и устойчивостта на ЕС, но също така възпрепятства участието и професионалното развитие на жените на бъдещите пазари на труда; като има предвид, че нарастващото търсене на умения в областта на НТИМ в цифровия сектор и в секторите на чистите технологии и кръговата икономика, както и в авиокосмическата, отбранителната и традиционната промишленост, изисква укрепване на квалифицираните таланти на жените; като има предвид, че ЕС е изправен пред много предизвикателства, които засягат неговата конкурентоспособност, и това подчертава необходимостта от засилена икономическа дейност, която е приобщаваща за всички; като има предвид, че достъпът на жените в цялото им многообразие до всички сектори, включително ИКТ и финансовия сектор, е от ключово значение за конкурентоспособността на европейската икономика; като има предвид, че равенството между половете е двигател на икономическия растеж, иновациите и социалното сближаване;

У. като има предвид, че нововъзникващите цифрови технологии, включително изкуственият интелект, генерираните с ИИ измами, създаването и разпространението на убедителни фалшификати или приложенията за разголване, както и кибертормозът, стават все по-често срещани и представляват рисков фактор за равенството между половете, като също така може да затвърдят и задълбочат съществуващите модели на неравенство между половете, дискриминацията и насилието срещу жени и момичета; като има предвид, че свързани с пола предубеждения са залегнали в технологиите, включително в системите с ИИ, и че съществуващите бизнес модели на доминиращи онлайн платформи, които се основават на микроцелева реклама, играят роля за разпространението и засилването на речта на омразата и различните форми на кибернасилие; като има предвид, че каналите на социалните медии и все по-пристрастяващият характер на техните алгоритми представляват рисков фактор за психичното благополучие на младите момичета и жени и че към тях трябва да се подхожда през призмата на пола; като има предвид, че ако тези технологии са разработени по етичен и чувствителен към аспектите на пола начин и също така се използват правилно, могат да представляват възможност за жените и момичетата;

Ф. като има предвид, че при отразяването в новинарските медии често липсва измерение, свързано с пола, и те не успяват да се справят със стереотипите, свързани с пола; като има предвид, че жените са недостатъчно представени в професиите в медийния

---

[73] Съобщение на Комисията от 9 март 2021 г., озаглавено „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“ (COM(2021)0118).

сектор на всички равнища на управленската структура, включително в създаването на информация, процесите на вземане на решения и собствеността върху медиите; като има предвид, че Съветът на Европа заяви, че „жените представляват едва около една четвърт от лицата, които се чуват да говорят, за които се чете или които се виждат в новините, и те рядко са представени в качеството си на експерти“[74]; като има предвид, че от данните в 6-ото издание на проекта за глобален мониторинг на медиите се установява, че през 2020 г. в едва 2% от представените в Европа материали[75] се оспорват ясно свързани с пола стереотипи[76];

X. като има предвид, че в целия ЕС както неформалните, така и официалните отговорности за полагане на грижи продължават да се изпълняват непропорционално от жени, като по този начин се допринася за структурните неравенства между половете и се подхранва разликата между половете при полагането на грижи, като се ограничава способността на жените да участват на пазара на труда, което води до по-ниски доходи и пенсии и възпрепятства възможността жените да постигнат икономическа независимост при равни условия с мъжете, а същевременно ги излага на свързани със стрес рискове за здравето[77]; като има предвид, че жените, които се завръщат на пазара на труда след отпуск по майчинство или продължителни отговорности за полагане на грижи, често срещат трудности при включването си в заетост, включително остаряване на уменията, по-нисък потенциал за доходи, намалени възможности за професионално развитие и дискриминация на работното място; като има предвид, че тези пречки допринасят за разликите в заетостта,

---

74 Съвет на Европа, „Women in Media and artificial intelligence“ (Жените в медиите и изкуственият интелект), https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence.

75 Списък на участващите държави: Австрия, Белгия, Босна и Херцеговина, България, Кипър, Дания, Англия, Естония, Финландия, Франция, Грузия, Гренландия, Исландия, Ирландия, Италия, Люксембург, Малта, Молдова, Нидерландия, Северна Ирландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Русия, Шотландия, Сърбия, Испания, Швеция, Швейцария, Турция и Уелс.

76 EIGE (2025 г.), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU (Фактор за въздействие: разглеждане на основните етапи и възможностите за равенство между половете в ЕС), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург.

77 EIGE, „Gender Equality Index 2019“: Work-life balance“ (Индекс за равенство между половете за 2019 г.: Равновесие между работата и личния живот), https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services.

заплащането и пенсиите на жените и мъжете и оказват неблагоприятно въздействие върху благосъстоянието на децата и други зависими лица и трябва да бъдат преодолени чрез целенасочени интервенции на политиките и схеми за подпомагане;

Ц. като има предвид, че почти 30% от жените в ЕС работят на непълно работно време; като има предвид, че за жените в ЕС е много по-вероятно да трябва да се откажат от платен труд, за да се грижат за деца и/или други зависими лица, и че липсата на достъп, прекомерно високите разходи и липсата на висококачествена инфраструктура и услуги за грижи за деца, особено в публичната сфера, продължават да бъдат значителна пречка за равното участие на жените във всички аспекти на живота, включително работата; като има предвид, че Международната организация на труда подчерта липсата на публични и частни инвестиции в грижи за деца и други официални услуги за полагане на грижи и подчертава, че дългогодишното неравнопоставено отношение към дейностите по полагане на грижи като цяло налага икономическата и социалната цена на полагането на грижи да се поема предимно от жените; като има предвид, че неплатени отговорности за полагане на грижи възпират около 7,7 милиона жени в ЕС от участие на пазара на труда и че в балансирането на сектора на грижите има голям неизползван потенциал за нашите икономики, както се подчертава в оценките на EIGE, в които се предвижда, че равнището на заетост би могло да нарасне до 80% до 2050 г., ако се направят значителни подобрения в равенството между половете[78]; като има предвид, че според Европейското проучване на качеството на живот, осъществено от Eurofound, 42% от лицата, полагащи грижи, които не работят, са в квартила с най-ниски доходи (в сравнение с 24% от лицата, които не полагат грижи), 59% от неработещите лица, полагащи грижи, срещат затруднения (в сравнение с 46% от лицата, които не полагат грижи), а 80% от грижите се предоставят от лица, полагащи неформални грижи, предимно жени на възраст 45 – 75 години, което допринася за неравенството между половете по отношение на заетостта и доходите; като има предвид, че приблизително един на всеки четирима платени работници, полагащи грижи, е мигрант, което е от особено значение, като се има предвид, че около 9 от 10 платени полагащи грижи работници са жени;

Ч. като има предвид, че през 2024 г. CEDAW издаде обща препоръка № 40 за равно и приобщаващо представителство на жените в системите за вземане на решения и включи сред стълбовете на

---

78 https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdffilename=Gender%20Equality%20Report.pdf

препоръката паритет 50:50 между жените и мъжете в цялото им многообразие по отношение на равния достъп до и еднаквите правомощия в системите за вземане на решения; като има предвид, че делът на местата, заемани от жени в националните парламенти, се е увеличил от 11,3% през 1995 г. на едва 27,2% през 2025 г.[79]; като има предвид, че през 2025 г. в ЕС само около една трета от парламентарните места се заемат от жени[80]; като има предвид, че въпреки многобройните политически и законодателни инициативи, жените са изправени пред структурни, културни и институционални пречки и изследванията показват, че те са недостатъчно представени на всички равнища на вземане на икономически и политически решения в световен мащаб, включително на местно и регионално равнище, и че постигането на равенство между половете и представителство в политическия живот, както и в стопанския сектор – особено в рамките на управителните съвети – е далечна перспектива, която изисква целенасочени действия на всички равнища на управление;

Ш. като има предвид, че извънредната ситуация в областта на климата и неравенството между половете са взаимосвързани и кризите в областта на климата затвърждават съществуващите неравенства, включително достъпа до образование и възможности за заетост, достъпа до земя и природните ресурси и контрола върху тях, както и участието в пространствата за вземане на решения[81]; като има предвид че вредните последици от изменението на климата и влошаването на състоянието на екосистемите се понасят непропорционално от жените и момичетата, особено тези, които вече са в маргинализирано положение, включително от общности на коренното население и други зависими от природните ресурси общности;

Щ. като има предвид, че Съюзът е изправен пред множество кризи, включително климатични бедствия, въоръжени конфликти, пандемии и популизъм, последиците от които са свързани с пола; като има предвид, че въоръжените конфликти оказват непропорционално въздействие върху жените и момичетата, включително чрез нарастването на използването на основано на

---

79 Интерпарламентарен съюз, „Women in parliament 1995-2025“ (Жените в парламента 1995 – 2025 г.), 2025 г.

80 EEIGE, Gender Equality Index (Индекс за равенство между половете), https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power.

81 Рамкова конвенция на ООН по изменението на климата, „Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action“ (Преодоляване на различията, засилване на амбицията: инвестициите в жените са от ключово значение за действията в областта на климата), 2024 г., https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action.

пола насилие като средство за водена на война[82], и водят до цялостно влошаване на правата на жените, с пагубни последици за пълноценното упражняване на правата на човека на жените и момичетата; като има предвид, че въпреки че програмата за жените, мира и сигурността заема централно място за съвременните глобални предизвикателства пред мира и сигурността, все още липсва участие и лидерство на жените във външната политика, отбраната, сигурността и изграждането на мира, което до голяма степен остава неизвестно поради недостатъчното събиране на данни; като има предвид, че бяха разработени няколко проекта с цел събиране на всеобхватни данни, като например индекса #SHEcurity, които могат да послужат като добри практики и примери за събиране на данни на равнището на ЕС; като има предвид, че жените трайно са недостатъчно представени в мирните преговори и че през 2022 г. са представлявали едва 16% от преговарящите в активни мирни процеси, ръководени или съвместно ръководени от Организацията на обединените нации[83]; като има предвид, че включването на перспективата за равенство между половете във външната политика и политика на сигурност на ЕС предполага да се отчитат и да се преодоляват специфичните измерения и последици, свързани с пола, на световни явления като изменението на климата, миграцията, търговията и сигурността, а също така като основа при формулирането на политиките да се поставя акцент върху опита и потребностите на жените и групите, изправени пред множество и пресичащи се форми на дискриминация и маргинализация; като има предвид, че Планът за действие относно равенството между половете е амбициозна стратегия на ЕС за принос към ЦУР, по-специално ЦУР 5, и за ускоряване на напредъка по отношение на равенството между половете; като има предвид, че овластяването на жените е приоритет на всички външни политики и действия на ЕС, като също така изигра активна роля при формирането на Програмата до 2030 г.; като има предвид, че външните политики на ЕС включват ангажимент да се гарантира, че 85% от всички нови програми допринасят за равенството между половете и за овластяването на жените; като има предвид, че понастоящем такъв ангажимент липсва във вътрешните политики на ЕС, включително на равнището на държавите членки, което създава

---

82 Според доклад на ООН, проверените от организацията случаи на свързано с конфликти сексуално насилие са се увеличили през 2023 г. с 50% в сравнение с предходната година (ООН — Жени, „Facts and figures: Women, peace, and security“ (Факти и цифри: жените, мирът и сигурността), 2025 г., https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security).

83 Съвет за външна политика, „Women’s Participation in Peace Processes“ (Участие на жените в мирните процеси), https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/.

риск от постигане на неравномерен напредък по отношение на равенството между половете в рамките на ЕС;

АА. като има предвид, че дискриминацията, основана на характеристиките, изброени в член 21 от Хартата на основните права на ЕС, е забранена; като има предвид, че много жени, момичета и уязвими групи, включително хора с увреждания, хора в неравностойно социално-икономическо положение, расово обособени лица, хора от етнически, малцинствен или мигрантски произход, ЛГБТИК+ лица, по-специално транссексуални и интерсексуални жени, роми и хора, подложени на дискриминация въз основа на възрастта (както млади, така и възрастни хора) (по-долу е даден списък на основанията за недискриминация), са изправени пред неравенства и дискриминация в ЕС; като има предвид, че жените и момичетата с увреждания представляват 29,2% от женското население в ЕС и че те се сблъскват с изключване и дискриминация във всички сфери на живота, а също така и с високи нива на насилие, основано на пола; като има предвид, че жените и ЛГБТИК + лицата, независимо дали преминават транзитно или пребивават в приемни центрове, често са изложени на специфични рискове, основани на пола, включително насилие, недостатъчен достъп до здравеопазване и правна несигурност; като има предвид, че на това следва да се обърне специално внимание;

АБ. като има предвид, че неравенството между половете е по-изразено в някои сектори, като например селското стопанство, финансовите и потребителските услуги[84], здравеопазването и полагането на грижи[85], НТИМ[86], както и в някои райони, като например селските райони, островите и най-отдалечените региони; като има предвид, че жените от тези области и сектори, които са подложени на интерсекционална дискриминация, са изправени пред специфични структурни пречки, които затрудняват участието на пазара на труда и достъпа до

---

84 Световен икономически форум, „Global Gender Gap Report 2023“ (Доклад за 2023 г. относно неравнопоставеността между половете в световен мащаб), https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/.

85 Световна здравна организация, „Women in the health and care sector earn 24 percent less than men“ (Жените в сектора на здравеопазването и полагането на грижи печелят 24% по-малко от мъжете), 2022 г., https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men.

86 Evagorou, M., Puig, B., Bayram, D. и Janeckova, H. (2024 г.) *Addressing the gender gap in STEM education across educational levels – Analytical report* (Преодоляване на неравнопоставеността между половете в образованието в областта на НТИМ на всички образователни равнища – аналитичен доклад), Служба за публикации на Европейския съюз, 2024 г., https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477.

здравеопазване, образование, жилищно настаняване, цифрова свързаност и основни обществени услуги и инфраструктура, а в някои случаи те са напълно недостъпни; като има предвид, че обезлюдяване се наблюдава в селските райони, включително в най-отдалечените региони, като по-голяма вероятност да напуснат има за младите хора, особено момичетата и жените[87], което нарушава правото им да останат в тези райони; като има предвид, че е необходим целенасочен и междусекторен подход, за да се преодолеят продължаващите неравенства между половете, по-специално в горепосочените сектори и региони, и да се гарантира, че жените и момичетата няма да бъдат пренебрегнати при изпълнението на стратегията за равенство между половете;

АВ. като има предвид, че всички държави членки са задължени да действат във висшия интерес на децата, като защитават правото им на семеен живот и забраняват дискриминацията, основана на семейното положение или сексуалната ориентация на техните родители или на метода на зачеване, използван от техните родители; като има предвид, че около два милиона деца все още могат да се сблъскат с правна несигурност при трансграничното признаване на семейството; като има предвид, че през 2022 г. Комисията предложи регламент на Съвета[88] относно произхода и относно създаването на европейско удостоверение за произход и че предложението все още се разглежда от Съвета;

АГ. като има предвид, че пътната карта за правата на жените потвърждава неотклонния ангажимент на ЕС за гарантиране и постигане на напредък в областта на равенството между половете и правата на жените, като очертава принципите и дългосрочната визия за напредък, на които ще разчита стратегията за равенство между половете за периода след 2025 г.;

1. призовава Комисията да представи амбициозна стратегия за равенство между половете за периода 2026 – 2030 г., основаваща се на първата стратегия за равенство между половете за периода 2020 – 2025 г., с конкретни, осезаеми законодателни и незаконодателни мерки и цели в ключовите области, посочени по-долу;

Насилие, основано на пола

---

87 Съобщение на Комисията от 30 юни 2021 г., озаглавено „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС – към по-силни, свързани, устойчиви и просперииращи селски райони до 2040 г.“

88 Предложение на Комисията от 7 декември 2022 г. за регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването на решения и приемането на автентични актове в областта на произхода и относно създаването на европейско удостоверение за произход (COM(2022)0695).

2. призовава Комисията да представи пред Съвета предложение насилието, основано на пола, да се включи като нова област на престъпност, посочена в член 83, параграф 1 от ДФЕС, и да се премахнат без забавяне всички форми на насилие срещу жени и момичета, включително системното насилие, което представлява едно от най-широко разпространените нарушения на основните права в ЕС;

3. призовава Комисията бързо да публикува своята препоръка относно предотвратяването на вредни практики срещу жени и момичета, включително всички форми на акушерско и гинекологично насилие, злоупотреби в медицински условия, принудителен аборт и принудителна стерилизация, отказ на грижи за аборт и генитално осакатяване на жени и интерсексуални лица, и да гарантира, че тази препоръка допълва Директива (ЕС) 2024/1385;

4. призовава Комисията да наблюдава и насърчава бързото транспониране на Директива (ЕС) 2024/1385 относно борбата с насилието над жени и домашното насилие;

5. настоятелно призовава Комисията да признае убийствата на жени за отделно и самостоятелно престъпление и подчертава, че разбирането на убийството на жени като „убийство на жена или момиче поради нейния пол“ е от решаващо значение за разбирането на първопричините за него, свързани с основаната на пола дискриминация и дисбаланса на силите;

6. отново призовава Комисията да разработи насоки за държавите членки във връзка с прилагането на Директива (ЕС) 2024/1385 относно борбата с насилието над жени и домашното насилие и във връзка с насилието във всички области на живота, включително ясни насоки относно всеобхватното и съобразено с възрастта образование в областта на сексуалността и взаимоотношенията, с акцент върху образованието относно получаването на съгласие, в съответствие с международните стандарти, и да обърне специално внимание на пълното изпълнение и прилагане на всички членове на директивата, и по-специално на член 35, в който се разглежда разпространението на образователни материали във връзка със съгласието и организирането на кампании или програми за повишаване на осведомеността за факта, че сексът без съгласие се счита за престъпление;

7. настоятелно призовава Комисията да подчертае значението на елемента във връзка с подаването на сигнали в Директива (ЕС) 2024/1385, за да може директивата да работи ефективно за предотвратяване и премахване на такова насилие срещу жени и момичета; призовава Комисията да даде приоритет на предотвратяването на насилието, основано на пола, както онлайн, така и офлайн, като същевременно се подчертава

значението на подходящите, целенасочени и навременни превантивни мерки чрез образование, цифрова грамотност, обучение на специалисти и информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността като ключов елемент в борбата с насилието срещу жени и момичета в съответствие с разпоредбите на съответното законодателство на ЕС;

8. призовава Комисията да обърне внимание на специфичните нужди на жертвите на основано на пола насилие, включително, но не само, психосоциална подкрепа, жилищно настаняване за жертвите, програми за учене през целия живот и грижи за деца, и призовава за подходяща защита на жертвите и преживелите, като се осигурят и увеличат дългосрочните публични инвестиции и се гарантират ефективни ответни действия, които следва да бъдат структурни, междусекторни и ориентирани към преживелите насилие и следва да се справят със социалните, икономическите и културните първопричини за основаното на пола насилие;

9. призовава Комисията да настоява пред държавите членки, които все още не са ратифицирали Конвенцията от Истанбул, да го направят и да ускорят процеса; призовава Комисията да гарантира, наблюдава и насърчава процеса на изпълнение;

10. подчертава, че маргинализираните групи са изправени пред повишен риск от насилие и че интерсекционалните форми на дискриминация засилват последиците от основаното на пола насилие и повторното виктимизиране; призовава поради това Комисията да разработи и, в сътрудничество с държавите членки, да приложи задължително, всеобхватно обучение за всички практикуващи юристи, включително съдии и прокурори, по въпроси, свързани с основаното на пола насилие, интерсекционалността и подкрепата за жертвите, за да се гарантира, че практикуващите юристи са подходящо подготвени за разглеждане на дела, както офлайн, така и онлайн, по с чувствителен към аспектите на пола и междусекторен подход, и да се гарантира, че жертвите не са обект на вторично виктимизиране по време на съдебните производства;

11. призовава Комисията да предложи законодателство на ЕС за криминализиране във всички държави членки на изнасилването въз основа на липсата на съгласие; отбелязва, че в 14 държави членки все още за криминализиране на изнасилването или се изисква някаква форма на насилие, или съгласието не се посочва изрично; отново заявява, че изнасилването е не само нарушение на основните права и телесната автономност и неприкосновеност на жените, но и форма на сексуална злоупотреба и експлоатация на жени и момичета, което е престъпление в ЕС съгласно

ДФЕС[89]; призовава държавите членки, които все още използват определението за изнасилване въз основа на предположението за упражняване на насилие, да инициират законодателни промени, за да приведат определението в съответствие с най-новите международни стандарти и с член 36 от Конвенцията от Истанбул;

12. подчертава правното задължение на Комисията и на държавите членки да защитават правата на жените и тяхната физическа неприкосновеност; настоятелно призовава Комисията да гарантира бързото и пълно транспониране на преразгледаната Директива за борба с трафика на хора, в която се определят по-строги правила, като се предоставят по-солидни инструменти за борба с трафика на хора, включително новите форми на сексуална експлоатация, и организираните престъпни групи, например чрез по-добра трансгранична комуникация, и по-специално чрез защита на правата на жените от малцинствата и жените мигранти; подчертава, че намаляването на търсенето е ключов инструмент за предотвратяване и намаляване на трафика на хора, тъй като е насочено към финансови стимули; настоятелно призовава също така Комисията и държавите членки да подкрепят усилията за спасяване и реабилитация на жертвите;

13. подчертава, че подходът на едно общество към проституцията оказва въздействие върху разбирането му за равенството между половете и правата на жените и предава послания и норми; призовава Комисията да насърчава и подкрепя усилията на държавите членки за предприемане на действия в областта на превенцията, декриминализирането на проституиращите, и по-специално жените, намаляване на търсенето, наказване на клиентите, премахване на стигматизацията и стереотипите, както и да осигури достатъчно финансирани, лесно достъпни и висококачествени програми за излизане за онези, които желаят да се откажат от проституцията; призовава държавите членки да гарантират, че проституиращите лица участват активно в изготвянето на политиките относно техните права; призовава Комисията да подкрепя тези усилия;

14. осъжда практиката на сурогатно майчинство, която включва репродуктивна експлоатация и използване на телата на жените за финансова или друга изгода, по-специално в случая на особено уязвими жени в трети държави; призовава Комисията да предприеме мерки в подкрепа на прекратяването на това явление;

---

89 Член 83 от ДФЕС.

15. призовава Комисията да препоръча подкрепа от ЕС за проучвания на връзката между насилието, основано на пола, насилието от страна на интимния партньор и рака;

Всеобхватно здравеопазване, съобразено с равенството между половете

16. подчертава, че здравето е основно право и следователно всеки трябва да има достъп до качествени, финансово приемливи и достъпни здравни услуги, като се зачита неговото информирано съгласие и телесна автономност; настоятелно призовава Комисията да гарантира всеобщ достъп до съобразено с равенството между половете и ориентирано към качеството, пациента и резултатите здравеопазване в съответствие с най-високите стандарти за жените и момичетата в цялото им многообразие, по-специално за групите, подложени на интерсекционални форми на дискриминация, включително хората с увреждания и в неравностойно социално-икономическо положение, жертвите на основано на пола насилие, расово обособените лица и хората от етнически, малцинствен или мигрантски произход, по-възрастните хора, ЛГБТИК+ лицата, особено интерсексуалните жени, транссексуалните и небинарните лица, жените в селските и отдалечените райони и в най-отдалечените региони, бременните жени и майките, по-специално самотните майки; подчертава необходимостта здравният персонал да бъде обучен по чувствителни към аспектите на пола здравни въпроси и да реагира на основаното на пола и сексуалното насилие;

17. призовава Комисията спешно да обърне внимание на неравнопоставеността между половете в областта на здравеопазването, включително чрез справяне със специфичните за пола здравни нужди и рискове през всички етапи от живота, като същевременно се обръща специално внимание на заболяванията, които засягат непропорционално жените, преодолява се неравнопоставеността между половете и предубежденията в медицинските изследвания, обучението и клиничните изпитвания и се насърчават повече жени да се стремят към професионално развитие в медицината; призовава Комисията да представи конкретен план за действие за справяне с тези проблеми и да ориентира още повече предстоящите инициативи, свързани със здравето, към въведената от СЗО концепция за медицина, съобразена с характеристиките на пола[90];

18. настоятелно призовава Комисията да гарантира, че новата стратегия за равенство между половете включва засилен акцент върху равенството между половете в общественото здраве;

---

90 СЗО, Gender and health (Пол и здраве) (https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1).

призовава Комисията да надгражда върху нарастващото разбиране на факторите, които влияят върху резултатите от лечението, като се подкрепя събирането на повече и по-качествени дезагрегирани данни, за да се установят различия в здравето при подгрупите, които може иначе да не са явни сред населението, като се разработят здравни интервенции, насочени към подгрупите, в които съществуват различия, и се наблюдават здравните резултати при високорисковите групи от населението; отбелязва, че следва да се обръща специално внимание на бременните и кърмещите жени;

19. призовава Комисията да се справи с продължаващите предизвикателства, свързани с психичното здраве, пред които са изправени жените и момичетата и маргинализираните групи, и настоятелно призовава Комисията да гарантира всеобщ достъп до съобразено с равенството между половете психично здравеопазване и да увеличи инвестициите в здравни заведения в селските райони и да разработи адаптивни решения, като например мобилни здравни клиники;

20. призовава Комисията да се справи – на равнището на ЕС – с различията, неравенствата и пречките при достъпа до здравеопазване за жените в цялото им многообразие, включително жените от уязвими групи;

21. призовава държавите – членки на ЕС, да осигурят и гарантират достъп до основни здравни услуги и лекарства и призовава Комисията да увеличи инвестициите в интегрирането на принципа на равенство между половете в здравните системи; подчертава, че обучението на всички медицински специалисти и здравни работници следва да включва основан на пола подход; призовава Комисията да гарантира, че никой, по-специално жените с увреждания, не е подложен на вредни, инвазивни или необратими лечения против волята си, и да установи, че всички медицински интервенции се основават на личното, свободно и напълно информирано съгласие на всеки човек;

22. настоятелно призовава Комисията да разработи всеобхватна стратегия на ЕС, за да се отговори на изключително специфичните здравни потребности на жените на всеки етап от живота и да се вземат предвид факторите, които оказват въздействие върху здравето на жените и момичетата, също и чрез включване на здравето в европейския семестър;

23. подчертава значението на сътрудничеството и обмена на най-добри практики на европейско равнище, наред с ефективното използване на съответните фондове на ЕС, за справяне с общите предизвикателства в здравеопазването, и призовава Комисията да засили междуведомственото сътрудничество между съответните политически служби, за да се гарантира систематично интегриране на равенството между половете във

всички инициативи, свързани със здравеопазването; призовава Комисията да насърчава и подкрепя държавите членки при прилагането или разширяването на националните системи за здравно осигуряване, които предлагат всеобхватни и финансово достъпни грижи;

24. призовава Комисията да разработи чувствителен към аспектите на пола подход към здравеопазването и да разгледа специфични проблеми, при които продължават да съществуват предизвикателства, като например психичното здраве, рака, ендометриозата или здравеопазването за майките; призовава Комисията да разработи общи за целия ЕС стандарти в областта на предродилните грижи, грижите при раждане, следродилните акушерски грижи и здравни грижи за новородените и майките, за да актуализира Директивата на ЕС относно акушерството[91] в съответствие с международните стандарти и да даде възможност на здравните специалисти да споделят най-добри практики в тази област; призовава за създаването на рамка на ЕС относно безопасната употреба на лекарства по време на бременност и кърмене;

25. призовава Комисията да подкрепя здравните системи да разработват, прилагат и оценяват насочени към аспектите на пола стратегии за профилактика на заболяванията, тъй като профилактиката може да подобри качеството на живот на жените и момичетата; поради това настоятелно призовава Комисията да приложи мерки, които едновременно са основани на превенцията и повишават осведомеността относно правото на достъп до здравни услуги;

26. подчертава необходимостта от преодоляване на териториалните различия в достъпа до здравеопазване, като се гарантира наличието на съобразени с пола здравни услуги в селските, отдалечените и обезлюдените райони; призовава Комисията и държавите членки да инвестират в мобилни здравни звена, телемедицина и обучение и разполагане на здравни специалисти в региони с недостатъчно обслужване;

27. призовава Комисията да създаде всеобхватна, обвързваща рамка и да гарантира пълен и равен достъп до всички услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здравеопазване за всички в ЕС, независимо от техния миграционен статут или статут на пребиваване; отбелязва, че тези услуги и права включват основани на уважение и висококачествени акушерски, гинекологични, предродилни, родилни и следродилни акушерски грижи и грижи за новородените, изчерпателна информация и

---

[91] Директива 80/155/ЕИО на Съвета от 21 януари 1980 г. относно координиране на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до акушерските дейности и упражняването на тези дейности (ОВ L 33, 11.2.1980 г., стр. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj).

всеобхватни услуги относно семейното планиране, грижи за утвърждаване на пола и достъп до асистирана репродукция и грижи и лечения за плодовитост, безопасни и достъпни съвременни методи за контрацепция по собствен избор и право на услуги за безопасен и законен аборт (медицински и хирургически), съобразено с възрастта сексуално образование и образование по отношение на взаимоотношенията, превенция на полово предаваните инфекции, профилактика след експозиция, услуги за откриване и лечение като неразделна част от техните права на човека, без които принципите на правовата държава не могат да бъдат отстоявани; подчертава, че държавите членки трябва да гарантират, че тези услуги са достъпни, финансово приемливи и недискриминационни; призовава Комисията да признае всички нарушения на сексуалното и репродуктивното здраве и права на жените като форма на насилие, основано на пола;

28. подчертава, че всяка стратегия за равенство следва да разглежда всички форми на основано на пола насилие, включително отстъпление от и нарушения на сексуалното и репродуктивното здраве и права на жените; отново заявява, че достъпът до здравеопазване и публични услуги, по-специално достъпът до грижи за аборт и психологическа подкрепа за жените – жертви на насилие, следва да се счита за приоритет; призовава Комисията да прилага санкции в случаи на отстъпления от правата на жените, включително ограничения при СРЗП, достъпа до грижи за аборт или сексуалното образование, които трябва да се считат за нарушения на ценностите на ЕС и да задействат пропорционални институционални реакции, включително производства за установяване на нарушение и последици за финансирането; призовава Комисията да създаде механизъм за мониторинг и отчетност с цел бързо справяне с всички процеси на отстъпление или заплахи за равенството между половете и всички нарушения на правата на жените, включително СРЗП и правата на ЛГБТИК+ лицата, в държавите членки, както и да използва съществуващите механизми за оценка на спазването на върховенството на закона или основните права, или като специален механизъм, и да включи специален подстълб относно насилието, основано на пола, в своя годишен доклад за върховенството на закона; призовава Комисията да насърчава и ангажира мъжете като активни съюзници в насърчаването на СРЗП, за да се вземе предвид по-широкия контекст на нарастващата враждебност сред младите мъже срещу младите жени и момичетата;

29. призовава държавите членки и Комисията да включат сексуалното и репродуктивното здраве и права, включително правото на безопасен и законен аборт, в Хартата на основните права на ЕС, както е посочено в резолюцията на Парламента от 11 април 2024 г.;

30. подчертава широката подкрепа на гражданите на ЕС за предоставяне на възможност на всички в ЕС да имат достъп до грижи за безопасен аборт, независимо кои са или откъде идват, както това намира израз, наред с другото, в успешната европейска гражданска инициатива „Моят глас, моят избор“, с която ЕС се призовава да приеме законодателство, което би създало финансов механизъм, подпомагащ държавите членки, които се присъединят доброволно към тази политика, да предоставят безопасни грижи за аборт за всички, които нямат достъп до такива; настоятелно призовава Комисията да предприеме бързи действия и да следва това искане за европейската гражданска инициатива и да създаде механизъм за финансова солидарност между държавите членки, за да се гарантира, че жените в ЕС имат достъп до грижи за аборт;

31. призовава Комисията да издаде препоръки към държавите членки относно начини за борба с всички форми на акушерско и гинекологично насилие, които обхващат различни практики на пренебрегване, унижаване, злоупотреба или увреждане, включително, но не само, т.нар. „съпружески шев“; призовава Комисията да улесни обмена между държавите членки по въпроса за акушерското и гинекологичното насилие и да възложи на EIGE да разработи набор от количествени и качествени показатели за измерване на разпространението и проявите на акушерско насилие, както и да се предоставят достатъчно ресурси за справяне с него;

32. призовава Комисията да издаде в рамките на прилагането на Директивата относно борбата с насилието над жени и домашното насилие ясни насоки за гарантиране на грижи за сексуалното и репродуктивното здраве на жертвите на сексуално насилие, в съответствие с международните стандарти в областта на общественото здраве и правата на човека, включително стандартите на СЗО за клинично лечение при случаи на изнасилване;

33. признава, че плодовитостта е критичен аспект на здравето на жените, и подчертава необходимостта от проактивно разглеждане на многостранните фактори и предизвикателства, свързани с плодовитостта, като например липсата на достъп до свързани с плодовитостта здравни грижи и лечения или недостатъчната информация и услуги за подкрепа; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че информацията относно запазването на плодовитостта е достъпна за всички;

Равенство между половете и овластяване на жените в сферата на труда

34. призовава Комисията да проследи и да докладва на Парламента относно прилагането на Директивата относно адекватните

минимални работни заплати[92] и Директивата относно прозрачността в заплащането[93], включително относно гарантирането на строги изисквания за докладване на заплащането, ефективен достъп до правни средства за защита за жертвите на дискриминация в заплащането и подходящи санкции за неспазване, както и относно транспонирането на Директивата относно жените в управителните съвети[94]; настоятелно призовава Комисията да наблюдава и гарантира правилното и своевременно прилагане на тези директиви, което е от решаващо значение за жените на пазара на труда и ще им даде възможност да се ползват от равни права и условия през цялата си кариера;

35. подчертава, че Парламентът ще се противопостави твърдо на всеки опит за оттегляне или отслабване на Директивата относно прозрачността в заплащането;

36. настоятелно призовава Комисията активно да насърчава навлизането и задържането на жените на пазара на труда, да предприеме мерки за намаляване на разликата в заетостта, заплащането и пенсиите на жените и мъжете и да инвестира в програми за учене през целия живот за жени и момичета; призовава Комисията да определи приложими за целия ЕС цели, насочени към увеличаване на участието на жените на пазара на труда; приветства извършения от EIGE анализ на основните пречки пред заетостта на жените в Европа, включително пречките пред заетостта на пълно работно време, който предоставя база на държавите членки за преодоляване на структурните пречки пред заетостта на жените; призовава Комисията да насърчи държавите членки да осигурят равен достъп на жените до работни места с гарантирани права и достойно заплащане, включително чрез колективно договаряне; призовава Комисията да насърчи държавите членки да предприемат твърди мерки за санкциониране на предприятията, които проявяват дискриминация между мъжете и жените и не спазват трудовото законодателство;

37. призовава Комисията и държавите членки да укрепят политиките и инструментите за финансиране, с които се подпомага завръщането на жените на пазара на труда след отпуск по майчинство или продължителни прекъсвания на кариерата, свързани с отговорности за полагане на грижи; подчертава колко са важни активните мерки на пазара на труда,

---

92 Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ОВ L 275, 25.10.2022 г., стр. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

93 Директива (ЕС) 2023/970 (ОВ L 132, 17.5.2023 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

94 Директива (ЕС) 2022/2381 (ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

адаптираните програми за преквалификация и повишаване на квалификацията и индивидуализираните професионални консултации и призовава Комисията да насърчава и подкрепя работодателите при предлагането на гъвкави и качествени възможности за заетост на завръщащите се жени; подчертава необходимостта от справяне с дискриминацията срещу жените на работното място, особено жените с деца; призовава Комисията да гарантира предприемането на мерки срещу дискриминацията при бременност и майчинство чрез гъвкави схеми на работа, които се разработват и популяризират по подходящ начин; призовава Комисията да предложи без по-нататъшно забавяне законодателство относно правилата за дистанционна работа и правото на откъсване от работната среда и да гарантира неговото съобразяване с равенството между половете, без да се изострят съществуващите неравенства между половете; призовава Комисията да подкрепя чувствителни към аспектите на пола работни места, за да се гарантира, че жените, страдащи от незаразни болести, хронични заболявания, увреждания или симптоми на менопауза, имат равни права и възможности за достъп и оставане на работното място;

38. призовава Комисията да предложи законодателна рамка за борба с основаното на пола насилие в сферата на труда, за да се гарантира защитата на всички работници от него, включително тормоз, сплашване и всякакви форми на сексуално насилие на работното място; призовава останалите държави членки, които все още не са направили това, да ратифицират Конвенция № 190 на МОТ относно насилието и тормоза в сферата на труда и да признаят правото на свят на труд без насилие и тормоз, включително насилие, основано на пола;

39. настоятелно призовава Комисията да увеличи усилията си за справяне с дискриминацията, с която с сблъскват най-уязвимите жени, момичета и лица, обект на комбинирана дискриминация, както е посочено в списъка от признаци за недопускане на дискриминация, и лицата, засегнати от автоматизацията на работните места; отново заявява, че тези групи има по-голяма вероятност да се сблъскат със специфични или непропорционални предизвикателства на пазара на труда, като например високи равнища на безработица, ниско заплащане и несигурни работни места и трудности при достъпа до закрила на труда, отпуск по майчинство и социална сигурност; призовава Комисията да насърчава програми, които гарантират равни възможности, включително достъп до ръководни и отговорни позиции, за всички, които са изправени пред дискриминация и несигурност на пазара на труда; отбелязва, че това следва да се постигне, наред с другото, чрез гарантиране на прилагането на

Директивата за равно третиране в областта на заетостта[95] във всички държави членки, укрепване на органите по въпросите на равенството, както е предвидено в Директива (ЕС) 2024/1499[96], и осигуряване на достъп до минимални работни заплати наравно с останалите; подчертава необходимостта от разработване на целенасочени стратегии за заетост и повишаване на квалификацията за жените над 55-годишна възраст и жените, живеещи в селски или структурно необлагодетелствани региони, които се сблъскват със сложни пречки; призовава Комисията да подкрепи държавите членки при разработването на приобщаващи политики за пазара на труда, включително чрез инструментите на политиката на сближаване и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ +);

40. призовава Комисията да гарантира, че държавите членки вземат предвид свързаното с пола измерение при реформирането на пенсионните системи и адаптирането на пенсионната възраст и отчитат различията между моделите на трудова дейност на жените и мъжете, включително всички неплатени трудови практики, като вземат предвид по-високия риск от комбинирана дискриминация, на който са изложени жените на пазара на труда; призовава Комисията и държавите членки да представят всеобхватен план за преодоляване на разликата в пенсиите на жените и мъжете, включително чрез осигуряване на подходяща подкрепа за грижите за децата, намаляване на „санкцията за майчинство“, повишаване на финансовата грамотност за жените и подобряване на финансовите консултации за тях, по-специално с цел намаляване на разликата в инвестициите между половете;

41. призовава Комисията да преразгледа Директива 79/7/ЕИО[97] относно равното третиране в сферата на социалното осигуряване, за да гарантира, че тя дава възможност за приемане на

---

95 Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

96 Директива (ЕС) 2024/1499 на Съвета от 7 май 2024 г. относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране на лицата, независимо от тяхната раса или етнически произход, равното третиране на лицата по въпросите на заетостта и професиите, независимо от тяхната религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, равното третиране на жените и мъжете по въпросите на социалното осигуряване и достъпа и предоставянето на стоки и услуги, и за изменение на директиви 2000/43/ЕО и 2004/113/ЕО (ОВ L, 2024/1499, 29.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

97 Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 г. относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване (ОВ L 6, 10.1.1979 г., стр. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

положителни действия и допринася за преодоляване на разликата в пенсиите на мъжете и жените;

42. подчертава, че понастоящем жените представляват едва една трета от предприемачите в ЕС[98], като изтъква необходимостта от целенасочени действия за преодоляване на неравнопоставеността между половете в областта на предприемачеството;

43. настоятелно призовава Комисията да разработи насоки за държавите членки, частния сектор и гражданското общество, за да спомогне за установяването на цели и стратегии за равенство между половете, включително равни възможности за заемане на ръководни длъжности в икономиката, включително за жените предприемачи, и да премахне пречките пред жените да създават и притежават предприятия, за да се намали неравнопоставеността между половете в предприемачеството; призовава Комисията да подкрепи държавите членки в тези усилия и да насърчава равенството между половете при достъпа до финансиране, както и да обърне внимание на трайната неравнопоставеност между половете по отношение на заемането на ръководни длъжности в предприятията и иновациите;

44. отново посочва, че неравнопоставеността между половете в цифровия сектор и сектора на ИИ неизбежно води до предубеденост на алгоритмите; поради това призовава Комисията да насърчава равенството между половете в дружествата, работещи в свързани с ИИ и ИКТ дейности, включително чрез финансиране на водените от жени проекти в цифровия отрасъл и насърчаването на участието на минимален брой жени изследователи в проекти, свързани с ИИ и ИКТ; призовава Комисията да представи целенасочени инициативи за подкрепа на жените в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и за мотивиране на момичетата към професионално развитие в областта на НТИМ, ИКТ и ИИ, включително чрез определяне на цел за участието на жените изследователи в проекти в областта на НТИМ и ИИ, за да се преодолее цялостният недостиг на умения и неравнопоставеност между половете в този сектор; подчертава необходимостта от отразяване на интересите на жените и уязвимите групи в цифровия преход; призовава Комисията и Евростат да засилят наблюдението на съотношението на

---

98 Европалати, Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs *(Проучване на Европалати на жените предприемачи за 2025 г. – проникновения на жените предприемачи)*, https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/.

половете в професиите в областта на НТИМ, като например работната сила в сферата на здравеопазването;

45. подчертава, че овластяването на жените като граждани и икономически субекти е едновременно етичен и икономически императив и че постигането на ефективен и справедлив „Съюз на уменията“ изисква специални усилия за премахване на пречките, които понастоящем ограничават участието на пазара на труда, особено за жените; настоятелно призовава Комисията да насърчава икономическата дейност на жените и да гарантира равенство на всички равнища през целия професионален живот на всички хора в ЕС, тъй като това е от полза за европейското общество, икономиката и сферата на труда, като се има предвид, че равенството между половете е предпоставка за успеха, конкурентоспособността и устойчивия растеж на Европа; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че предложенията за опростяване на нормативната уредба не противоречат на целта за постигане на равенство между половете;

46. посочва, че принципът на равно заплащане за равен труд или за труд с равна стойност, залегнал в правото на ЕС, трябва да се прилага на практика; призовава Комисията да се справи със системните различия в заплащането, дължащи се на липсата на признание и подценяването на работата, извършвана в сектори, в които преобладават жените, като полагането на грижи, здравеопазването, образованието и търговията на дребно; призовава за обвързващи мерки на ЕС, за да се гарантира също така равно заплащане за труд с равна стойност и да се подобрят условията на труд в подценяваните сектори, в които преобладават жените; поради това настоятелно призовава Комисията да си сътрудничи с държавите членки и социалните партньори за разработването на неутрални по отношение на пола инструменти и критерии за оценка на работните места, позволяващи определяне и съпоставяне на „стойността на труда“ в целия ЕС, с цел по-справедливо оценяване и заплащане на труда, извършван в секторите, в които преобладават жените; отбелязва, че това следва да се постигне чрез гарантиране на правата на колективно договаряне, засилване на инспекциите по труда и гарантиране на равно представителство на жените работници в социалния диалог;

47. призовава Комисията и държавите членки ефективно да се справят с продължаващата разлика в заплащането на жените и мъжете, включително чрез насочване на средствата по линия на ЕСФ+ към подпомагане на борбата със свързаните с пола стереотипи в образованието и консултациите в областта на труда и насърчаване на харти и инициативи за многообразие в частния и публичния сектор;

Бедността сред жените

48. призовава Комисията да съобрази с равенството между половете предстоящата стратегия за борба с бедността, като постави силен акцент върху структурната бедност на жените; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да засилят икономическите и социалните мерки за справяне с бедността сред жените и социалното изключване на жените, по-специално по отношение на достъпа до достойно жилищно настаняване на приемливи цени, енергия и транспорт; подчертава, че достойното жилищно настаняване на приемливи цени е основно право, което трябва да бъде защитено и признато като предварително условие за упражняването на други основни права; припомня, че неравенството в жилищното настаняване принуждава много жени да живеят в недостойни, опасни ситуации, изложени на риск от бездомничество и насилие; призовава Комисията да вземе това предвид в своя предстоящ план на ЕС за жилища на достъпни цени и да обърне специално внимание на жилищните нужди на жертвите на насилие, основано на пола, и на подходящия капацитет за осигуряване на подслон; подчертава, че достъпът до социална сигурност и жилищно настаняване за всички следва да бъде ефективно гарантиран в държавите членки и призовава Комисията непрекъснато да го насърчава; настоятелно призовава Комисията да продължи да се бори с бедността, свързана с месечния цикъл, която представлява липсата на подходящ достъп до продукти и средства за менструална хигиена, засягаща приблизително 10% от населението на Съюза, което има месечен цикъл, и засягаща непропорционално маргинализираните и уязвимите групи, като ограничава участието в социалния, образователния и професионалния живот; призовава Комисията да гарантира достъп до достъпни менструални продукти и като първа стъпка да инициира преразглеждане на Директива 2004/113/ЕО с цел премахване на ДДС върху менструалните продукти и елиминиране на необоснованите разлики в цените – често наричани „розов данък“ – които водят до по-високи разходи за здравни продукти и услуги, предлагани на жените;

Правата на жените и равенството между половете в образованието, обучението и цифровата сфера

49. изтъква значението на това да се гарантира достъп до качествено образование за момичетата като предпоставка за равенството между половете, овластяването на жените и пълноценното упражняване на техните права; настоятелно призовава Комисията да гарантира приобщаващ по отношение на пола и възрастта достъп до всички равнища на образование и обучение, като насърчава равенството между половете и премахва свързаните с пола стереотипи и вредните обществени норми, и по-специално да подкрепя най-уязвимите жени, момичета и лица, обект на комбинирана дискриминация, по време на тяхното образование; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че със Съюза на уменията се

преодоляват дисбалансите между половете с цел овластяване на всички лица в целия ЕС;

50. настоятелно призовава Комисията да инвестира в професионалното развитие на преподавателите, за да се води по-успешна борба със свързаните с пола стереотипи през цялото образование в детска възраст и образование за възрастни, професионалното образование и обучение, обучението на работното място, във всички образователни модели за формално и неформално учене, както и да предостави на издателите насоки за премахване на полово обусловените предубеждения в образователните материали; призовава Комисията да насърчава задължителни програми за обучение за всички, работещи в сектора на образованието, включително неформалното образование и доброволците, както и безопасна инфраструктура, механизми за поверително докладване и дисциплинарни мерки;

51. призовава Комисията да признае основаното на съгласие, всеобхватно, точно в научно отношение и съобразено с възрастта образование в областта на сексуалността и взаимоотношенията, основано на правата на човека и равенството между половете, като ключова част от преодоляването на свързаните с пола стереотипи и справянето с вредното поведение, както и да разработи насоки на ЕС за такова образование за държавите членки; отбелязва, че целта следва да бъде да се предоставят на младите хора знания относно телесната автономност, здравословните взаимоотношения, репродуктивното здраве и предотвратяването на основаното на пола насилие и дискриминация; подчертава колко е важно ненавършилите пълнолетие лица да бъдат защитени онлайн от насилствено и вредно порнографско съдържание;

52. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да предприемат мерки за намаляване на неравнопоставеността между половете, особено в секторите на НТИМ, ИИ и цифровите технологии, като насърчат интегрирана стратегия за укрепване на образованието на жените и момичетата от ранна възраст в тези сектори; подчертава, че тази стратегия следва да включва инициативи, насочени към мотивиране на жените и момичетата да навлязат в сферата на НТИМ, и призовава Комисията да гарантира равен достъп на жените до курсове за професионално обучение, стажове и курсове за повишаване на осведомеността по тези дисциплини чрез насърчаване на обучението и ученето през целия живот, разпространение на успешни и приобщаващи най-добри образователни практики, насърчаване на ролеви модели за жени и стимулиране на жените да придобиват знания и да развиват уменията, които са от съществено значение, за да имат равен достъп до възможности за работа в нововъзникващи области като цифровия сектор, екологичния преход и икономиката и бизнеса като цяло, както и да даде приоритет на многообразието и приобщаването в НТИМ; отбелязва, че

момчетата също следва да бъдат насърчавани да навлязат в сектора на образованието, здравеопазването и социалните грижи; подчертава, че цифровите технологии и платформи стават ключови в цялостния процес на предоставяне на образование и обучение за жени и момичета, както и в много процеси на подбор на работа; изразява съжаление относно отрицателното въздействие на неравнопоставения достъп до технологии, което може да възпрепятства развитието на цифровата грамотност на жените и момичетата; призовава Комисията да гарантира, че жените и момичетата в цялото им многообразие не са непропорционално засегнати от липсата на достъп до технологии;

53. призовава Комисията да поддържа и да продължи да развива политика на нулева толерантност по отношение на всички форми на основано на пола насилие в цифровата среда; припомня, че споделянето без съгласие на интимни материали, включително убедителни фалшификати, киберпреследване, кибертормоз и киберподбуждане към насилие или омраза (реч на омразата), са криминализирани съгласно Директива (ЕС) 2024/1385 относно борбата с насилието над жени и домашното насилие и определенията за тези престъпления следва да бъдат въведени правилно в националното законодателство на държавите членки; призовава за засилено сътрудничество в целия ЕС за разкриването и наказателното преследване на основани на пола цифрови престъпления, като например кибертормоз и разпространение без съгласие на манипулирани медии; подчертава необходимостта от трансграничен капацитет в областта на цифровата криминалистика и от съдебно обучение в това отношение; призовава Комисията да продължи да наблюдава и да разработи политика по отношение на другите видове онлайн насилие, основано на пола, особено по отношение на момичетата и ЛГБТКИ+ младите хора;

54. призовава Комисията да включи превантивни мерки и гаранции във всички области на цифровата политика, като обърне специално внимание на равенството между половете, основаното на пола насилие и правата на човека, както и на защитата на ненавършилите пълнолетие лица онлайн; настоятелно призовава Комисията да гарантира пълното прилагане на задълженията за оценка и смекчаване на риска съгласно съществуващите инструменти, като например Акта за цифровите услуги, включително кодекса за поведение по него, и Акта за изкуствения интелект, като същевременно разработи нови предложения за политики, например в рамките на Европейския щит за демокрацията и Акта за цифрова справедливост; призовава за обществен контрол на годишните оценки на риска, свързани с основаното на пола насилие, и на мерките за смекчаване, въведени от много големите онлайн платформи (МГОП) и много големите онлайн търсачки (МГОТ), за да се

улеснят научните изследвания и по-доброто разбиране на явлението;

55. призовава Комисията да обърне специално внимание на начините, по които алгоритмите могат да възпроизвеждат и усилват сексисткото или унизително съдържание, като налага по-голяма прозрачност и изолира генерираните от ИИ данни по социален пол, за да се идентифицират моделите на дискриминация; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да създадат политики и да прилагат образователни програми и програми за повишаване на осведомеността, насочени към предотвратяване, разпознаване и реагиране на основаното на пола насилие, особено сред младите хора; призовава Комисията да инвестира в научни изследвания, които проследяват равенството между половете в медийния и цифровия сектор, включително с междусекторна перспектива;

Съвместяване на личния и професионалния живот и преодоляване на неравенството между половете при предоставянето на грижи

56. призовава Комисията да приведе в действие правото на полагане на грижи и на получаване на грижи, както е признато в принцип 18 от Европейския стълб на социалните права; подчертава, че работата по полагане на грижи трябва да бъде призната, заплащана и подкрепяна, включително като обществено благо, и призовава за създаването на висококачествени, финансово приемливи и достъпни системи за полагане на грижи, които гарантират достойнство както за получателите на грижи, така и за лицата, полагащи грижи;

57. поради това призовава Комисията да преработи Европейската стратегия за полагане на грижи във всеобхватен Европейски пакт за грижите, с който да се третират както лицата, полагащи формални грижи, така и лицата, полагащи неформални грижи (и в двата случая предимно жени), в който да бъдат предвидени обвързващи законодателни и финансови инструменти за инвестиране във всеобщ достъп до финансово достъпни и висококачествени грижи за деца, образователни програми за занимания след училище и дългосрочни услуги за полагане на грижи и за неговото гарантиране; отново заявява, че Пактът за грижите следва да представлява подход към грижите, основан на правата, а финансирането на инфраструктура за грижи следва да се осъществява чрез прогресивно данъчно облагане и държавно осигуряване; подчертава необходимостта от политики на ЕС и национални политики за лицата, полагащи неформални грижи, насочени към финансовата подкрепа и отдиха, обучението, включването в пенсионните и здравните системи, за да се смекчат неблагоприятните въздействия от полагането на грижи върху професионалните кариери и икономическата независимост на жените; призовава Комисията да увеличи инвестициите с цел

подобряване на условията на труд, както и здравето и безопасността в сектора на полагането на грижи, в който мнозинството от работниците са жени;

58. призовава Комисията да улесни законните пътища за официализиране на статута на жените мигранти, полагащи грижи, които са непропорционално засегнати от комбинирана дискриминация, да признае техните квалификации и важния им принос за системите за полагане на грижи в ЕС, да предостави достъп до качествени работни места в съответствие с предстоящата пътна карта за качествени работни места и да гарантира справедливи условия на труд за тях, като насърчава равните възможности в сектора на грижите;

59. призовава Комисията да прикани настоятелно държавите членки да гарантират бързото и пълно транспониране на Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот и включените в нея мерки; освен това призовава Комисията да създаде стабилните механизми за правоприлагане, мониторинг и годишно докладване, предвидени в директивата, и когато е необходимо, да започне производства за установяване на нарушение или други мерки за правоприлагане, за да осигури пълно съответствие, и да разпредели специално финансиране в рамките на следващата МФР, както и да предложи препоръка за стандарти за качество на равнището на ЕС за услугите за дългосрочни грижи, включително по отношение на персонала, обучението и осигуряването на качеството; призовава Комисията да преразгледа Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот, за да гарантира, че тя е подходяща за целта, да я укрепи чрез доразвиване и разширяване на отпуска по майчинство, отпуска по бащинство и споделения отпуск за отглеждане на дете, както и да подобри стимулите за втория родител да ползва родителски отпуск, да продължи да защитава родителите и да улесни съчетаването на платена заетост и отговорности за полагане на грижи; настоятелно призовава Комисията да удължи периодите на платен отпуск по майчинство и по бащинство във всички държави членки, да насърчи прилагането на непрехвърляем родителски отпуск и да приеме мерки за преразпределяне на отговорностите за полагане на грижи в рамките на домакинствата и между държавата и семействата;

60. подчертава, че неподходящата транспортна инфраструктура, липсата на свързаност на обществения транспорт и финансово неприемливите възможности за мобилност представляват основана на пола структурна пречка пред достъпа на жените до заетост, образование, здравеопазване и услуги за полагане на грижи, особено в селските и отдалечените райони и районите с ниски доходи; призовава Комисията и държавите членки, като част от по-широките усилия за намаляване на транспортната бедност и насърчаване на териториалното равенство, да дадат

приоритет на инвестициите в приобщаващи, безопасни, финансово приемливи и устойчиви транспортни системи, при които се отчитат специфичните модели и потребности от мобилност на жените;

61. подчертава необходимостта от прилагане на модел на равнопоставеност между печелещите възнаграждение и полагащите грижи в ЕС с цел постигане на по-равнопоставен баланс между половете по отношение на отговорностите за полагане на грижи за всички държави – членки на ЕС, и в институциите на ЕС; призовава за силно насърчаване на отпуска по бащинство, въведен с Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот, както и за повишаване на осведомеността относно тясната връзка между мерките за равновесие между професионалния и личния живот и разликата между мъжете и жените по отношение на полагането на грижи, която е свързана с разликата по отношение на заетостта, заплащането и пенсиите; подчертава, че отговорностите за полагане на грижи не трябва да бъдат пречка за напредването в кариерата на жените;

62. призовава за въвеждането на Европейски ден на равновесието между професионалния и личния живот на 20 март всяка година, който да отразява символично равенството между деня и нощта през пролетта;

Климат, околна среда и равенство между половете

63. подчертава вредните последици от влошаването на състоянието на околната среда върху здравето на жените и момичетата, по-специално въздействието на перфлуороалкилираните и полифлуороалкилираните съединения (PFAS), и настоятелно призовава Комисията да повиши осведомеността относно тази зависимост и да гарантира координиран и всеобхватен подход към връзката между изменението на климата и равенството между половете в цялата си работа, както и да прилага политики за предотвратяване на непрекъснатото унищожаване на околната среда и продължаващото влошаване на здравето на жените, момичетата и уязвимите групи;

64. подчертава, че външната политика, сигурността и отбраната следва да се разбират в техния най-широк смисъл, чрез ориентиран към човека подход, включващ социално, образователно, екологично и културно измерение, социална и климатична справедливост, като всички те изискват силни демокрации и равенство, включително равенство между половете; подчертава необходимостта от прилагане на Програмата за жените, мира и сигурността като основен принцип на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на ЕС и отново заявява, че при всяко финансиране, свързано с ОВППС, това трябва да се отчита, като същевременно

се признават по-общите аспекти на сигурността; призовава Комисията да направи преглед на постигнатия напредък в изпълнението на Програмата за жените, мира и сигурността на равнището на ЕС и да представи заключенията си на Съвета и на Европейския парламент; настоятелно призовава Комисията да представи, въз основа на прегледа на постигнатото, план за последващи действия във връзка с плана за действие относно жените, мира и сигурността за периода 2019 – 2024 г., като го адаптира и разшири към променящия се характер на конфликтите и новите заплахи и като представи действия за постигане на балансирано по отношение на половете и съобразено с равенството между половете лидерство на равнища на вземане на решения в ЕС; призовава за постигане на напредък в изпълнението на Резолюция 1325 на ООН чрез национални планове за действие относно жените, мира и сигурността (НПД 1325 – IV) и приканва Комисията и държавите членки да засилят набирането, задържането и повишаването на жените в националните въоръжени сили и гражданските мисии и да интегрират перспективата за равенство между половете в изготвянето, планирането и изпълнението на политиките в областта на сигурността и отбраната;

65. призовава Комисията да гарантира последователно и устойчиво бюджетиране за всички свързани с пола дейности в сектора на отбраната и сигурността на ЕС в съответствие с плана за действие на ЕС относно жените, мира и сигурността; подчертава необходимостта от специално финансиране за действия, свързани с равенството между половете, в рамките на мисиите по линия на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), включително специален бюджетен ред за съветниците по въпросите на равенството между половете за гражданските мисии по линия на ОПСО;

66. подчертава, че кризи като въоръжени конфликти, окупиране на територии, природни бедствия и хуманитарни кризи, енергийна бедност, изменение на климата и криза, свързана с разходите за живот, изострят съществуващите неравенства; феминистите и защитниците на правата на човека на ЛГБТИК+ лицата и СРЗП, които работят по тези въпроси, трябва да бъдат защитени чрез специални механизми, особено в държави, в които се наблюдава отстъпление от демокрацията; призовава Комисията да включи управлението на кризи, готовността и сигурността в бъдещата стратегия за равенство между половете за периода след 2025 г.;

67. призовава Комисията отново да извърши преглед на напредъка, постигнат в изпълнението на настоящия план за действие относно равенството между половете (GAP III), както и да продължи да прилага механизма за проследяване на размера на финансирането от ЕС за равенство между половете, разпределено и изплатено в държавите партньори, и да докладва за това чрез GAP III; настоятелно призовава Комисията да

поддържа темпото и равнището на амбиция за изпълнението на плана и я приканва да започне подготовка за амбициозен план за действие относно равенството между половете за периода след 2027 г. (GAP IV), за да се гарантира своевременното му приемане, включително като се задели подходящо финансиране за изпълнението на плана в предстоящото предложение за МФР за периода 2028 – 2034 г.; подчертава, че основните принципи на GAP III – подход, основан на правата на човека, включително СРЗП, интерсекционалност и трансформиращ подход по отношение на равенството между половете – следва да бъдат неразделна част от GAP IV и тяхното конкретно прилагане следва да бъде засилено; призовава Комисията да увеличи политическата и финансовата подкрепа за инициативи за равенство между половете и агенциите на ООН, като ООН – Жени и Фонда на ООН за населението (ФНООН), със специален акцент върху партньорството за доставки по ФНООН;

68. призовава Комисията да създаде специална служба за подкрепа, която да функционира през дипломатическите представителства на ЕС в трети държави и да има специален мандат за предоставяне на подкрепа за защитниците на правата на жените и организациите за правата на жените в световен мащаб, за да се противодейства на движенията, насочени срещу равенството между половете; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да потвърдят отново своя ангажимент за равенство между половете и овластяване на жените в световен мащаб и да увеличат финансирането за организациите на жените, особено в южното полукълбо и в регионите, където равенството между половете е обект на атаки, за да се преодолее недостигът в помощта за развитие за организациите за правата на жените, предизвикан от съкращенията на помощта от Агенцията на САЩ за международно развитие (USAID);

69. настоятелно призовава Комисията да гарантира съгласуваност между вътрешните и външните политики в областта на равенството между половете, по-конкретно в рамките на предстоящата стратегия за равенство между половете за периода след 2025 г. (GAP III и GAP IV), както и тяхното координиране с всички други съответни съществуващи и предстоящи стратегии, рамки и планове за действие, като например Стратегията на ЕС за хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., Стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите, Стратегията на ЕС за правата на жертвите, Стратегията за ЛГБТИК и Плана за действие на ЕС срещу расизма; призовава Комисията да гарантира по-голяма прозрачност и участие на заинтересованите страни в изпълнението на всички инициативи, свързани с равенството между половете, както и да включва Парламента по-систематично в контрола и оценката на тези действия;

Защита на гражданското общество и организациите за правата на жените и противодействие на движенията, насочени срещу равенството между половете

70. отбелязва със загриженост тревожното нарастване на престъпленията от омраза и речта на омразата, насочени към жените, ЛГБТИК+ лицата, расови или етнически малцинства и други маргинализирани групи, и подчертава връзката между влошаващото се прилагане на принципите на правовата държава и демократичните стандарти и нарушенията на основните права, особено правата на жените и малцинствата; подчертава, че непоследователното прилагане на гаранциите в държавите членки води до незадоволителна защита и излага определени групи на по-висок риск от дискриминация и насилие; изразява загриженост относно липсата на напредък в прилагането на законодателството в областта на равенството и борбата с дискриминацията в някои държави членки и настоятелно призовава Комисията да разгледа този въпрос в стратегията за равенство между половете за периода след 2025 г.; приветства отмяната на решението за оттегляне на хоризонталната директива за борба с дискриминацията и настоятелно призовава държавите членки незабавно да приемат законодателството;

71. настоятелно призовава Комисията да гарантира всеобхватен механизъм за мониторинг и отчетност с цел бързо преодоляване на продължаващото подкопаване на демокрацията, правата на жените и равенството между половете, включително СРЗП и правата на ЛГБТИК+ лицата, които са неразривно свързани; призовава Комисията да използва като основа съществуващите механизми, за да оцени спазването на принципите на правовата държава или основните права и постепенно да разработи специален механизъм, който да обхваща всички ценности на Съюза съгласно член 2 от ДЕС, включително демокрацията, принципите на правовата държава, основните права и правата на човека, включително правата на жените, и който да функционира в рамките на междуинституционално споразумение между Комисията, Парламента и Съвета, като се гарантира единен подход спрямо годишния мониторинг във всички държави членки и ясна връзка с конкретни мерки на Съюза в случаите, когато недостатъците продължават да не са отстранени; отбелязва, че всички мерки за противодействие на отстъплението от принципите следва да отразяват междусекторна перспектива; настоятелно призовава Комисията да проведе задълбочено проучване на движенията срещу равенството между половете, за да получи по-задълбочена представа за настоящите им операции и стратегии за финансиране; подчертава, че разбирането на тази динамика е от решаващо значение за запазването на една модерна, приобщаваща и толерантна Европа;

72. подчертава с голяма загриженост нарастването на „маносферата“; подчертава, че алгоритмите, използвани от

платформите на социалните медии, засилват стигащото до крайности женомразко съдържание; настоятелно призовава Комисията да разследва и санкционира МГОП, които не изпълняват задълженията си за премахване на вредно съдържание; настоятелно призовава Комисията да проучи нарастващите различия в нагласите между младите мъже и жени по отношение на равенството между половете, да направи оценка на последиците от тези различия за обществото, особено в онлайн пространството, и да разработи мерки за справяне и противодействие на възхода на женомразки, крайно десни ценности сред момчетата и младите мъже по отношение на равенството между половете и правата на жените; поради това призовава Комисията да насърчава всеобхватно, съобразено с възрастта образование в областта на сексуалността и взаимоотношенията в училищата, да засили критичната медийна грамотност, да противодейства на невярната информация и дезинформацията, свързани с пола, и да предприеме мерки по отношение на свързаните с пола стереотипи; подчертава необходимостта от по-задълбочено разбиране на явлението и идеологията „инсел“ и подчертава значението на превенцията чрез по-активни политики за противодействие на нейните послания, както и на потенциалните свързани проблеми с психичното здраве и сигурността;

73. припомня решаващата и незаменима роля, изпълнявана от организациите на гражданското общество (ОГО) в системата на взаимозависимост и взаимоограничаване в една здрава демокрация, по-специално организациите за правата на жените и защитниците на правата на човека на жените, включително работещите в хуманитарния сектор, за защитата и напредъка в областта на равенството между половете, правата на човека и основните свободи, особено по време на политически, социални и институционални враждебни реакции; призовава Комисията да признае, защитава, гарантира безопасността и подкрепя организациите на гражданското общество, организациите и защитниците на правата на човека на жените, феминистките, ЛГБТИК+ лицата и движенията за сексуални и репродуктивни права, които са от съществено значение за застъпването за приобщаващи реформи на политиката, за оспорването на дискриминационните практики и за мобилизирането на общностите в защита на основните права в ЕС и в световен мащаб; отбелязва, че те все по-често са мишена на крайно десни участници, които са против упражняването на правата; призовава Комисията да включи като хоризонтален стълб в политиките на ЕС и в стратегията за равенство между половете за периода след 2025 г. действия и препоръки относно защитата и подкрепата на организациите на гражданското общество, работещи в областта на правата на жените, равенството между половете и борбата с дискриминацията;

74. настоятелно призовава Комисията да осигури устойчиво и достъпно финансиране за организациите за правата на жените, включително чрез новата МФР, както и да поддържа и засили ангажимента си да подкрепя гражданското общество, включително финансово чрез програмата „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV), като гарантира, че тя ще продължи да бъде стабилен инструмент за справяне с възникващите заплахи за правата и свободите; призовава по-специално Комисията да запази CERV като самостоятелна програма, изпълнявана при пряко управление, и значително да увеличи нейното финансиране, за да отговори на нуждите на недостатъчно финансираните ОГО и на нарастващите заплахи и предизвикателства за гражданското пространство и ценностите на ЕС; настоятелно призовава Комисията да запази специалното направление на програмата, посветено на равенството между половете и правата на жените, включително СРЗП, както и специалните направления, например „Дафне“, което следва да остане автономна програма с отделен бюджетен ред в новата МФР с оглед на борбата с основаното на пола насилие и дискриминацията, включително срещу ЛГБТИК лицата;

75. предупреждава, че значителна част от финансирането, което стимулира растежа на движенията срещу равенството между половете в целия ЕС, идва от чуждестранни участници; отново заявява, че всяко финансиране трябва да бъде в съответствие с общите ценности на Съюза, залегнали в член 2 от ДЕС и Хартата на основните права, като се гарантира, че финансовата подкрепа укрепва демократичните ценности на ЕС; призовава Комисията да извърши преглед и да одитира цялото настоящо финансиране, по съобразен с равенството между половете начин и въз основа на принципа за ненанасяне на вреда, за да се гарантира, че никакви средства на ЕС няма да бъдат използвани за антидемократични цели и проекти, насочени срещу равенството между половете; настоятелно призовава Комисията да следи отблизо разпределянето от държавите членки на средства при споделено управление, насочени към насърчаване на равенството между половете и подпомагане на гражданското общество, включително женските неправителствени организации, за да се гарантира, че поканите за представяне на предложения за получаване на такива средства не се спират умишлено или не се задържат;

76. призовава Комисията да наблюдава от близо изпълнението от страна на държавите членки на решенията както на Европейския съд по правата на човека, така и на Съда на Европейския съюз, като обръща специално внимание на решенията, свързани с равенството между половете, недискриминацията и правата на малцинствата, като гарантира цялостно спазване на международните задължения;

Междусекторни средства за постигане на равенство между половете

77. призовава за подходящо финансиране за научни изследвания на ЕС в областта на равенството между половете, включително за Европейския институт за равенство между половете и Агенцията на ЕС за основните права, както и чрез инструменти като проекти по плановете за равенство между половете, финансирани от „Хоризонт Европа“; призовава за подобрена методология, чрез която следва да се установява не само кои са бенефициерите на средствата от ЕС, но и преобразуващият потенциал на програмите; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че средства на ЕС се отпускат само за проекти, които са съобразени с основните права и принципите на ЕС, включително равенството между половете, достъпа до СРЗП и премахването на основаното на пола насилие; настоятелно призовава Комисията да гарантира справедлив и социално приемлив преход, който работи за всички, като разработи междусекторна стратегия с трансформиращ подход по отношение на равенството между половете с цел справяне с ключови въпроси, и подчертава необходимостта от значително увеличаване на инвестициите в основни социални услуги, за да се допринесе за независимостта, равенството и еманципацията на жените;

78. признава, че много жени са изправени пред комбинирани форми на неравенство и дискриминация в ЕС, и настоятелно призовава Комисията да доразвие прилагането на интерсекционалността като хоризонтален принцип в новата стратегия за равенство между половете за периода след 2025 г. и във всички законодателни и незаконодателни мерки;

79. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да обърнат внимание на интерсекционалността във всички политики, свързани с равенството между половете, като признават, че основаното на пола насилие и дискриминация се утежняват и от фактори като възраст, раса, етническа принадлежност, малцинство, увреждане, полова идентичност и сексуална ориентация, и че комбинацията на тези фактори създава множество и различни по естество форми на дискриминация, които изискват целенасочени, съобразени с контекста мерки;

80. призовава Комисията да гарантира, че мерките обхващат цялата територия на ЕС и осигуряват ефективни инструменти за преодоляване на регионалните различия по отношение на равенството между половете както в рамките на държавите – членки на ЕС, и техните региони, така и между тях; подчертава, че тези мерки следва да може да се адаптират и да са адекватно обезпечени с ресурси за справяне с неравенството между

половете, като се вземат предвид наличните ресурси, достъпността и равнището на напредък на всеки регион;

81. изразява съжаление, че въпреки жизненоважната роля на жените в селските райони за запазването на техните общности и за поддържането на жизнеспособността на селското стопанство техният принос често не се признава и те продължават да са изправени пред многобройни предизвикателства, включително ограничени възможности за заетост, по-ограничен достъп до услуги, по-слабо развита инфраструктура и недостатъчно представителство в процеса на вземане на решения; призовава Комисията да създаде и въведе подпрограми и дейности, посветени на жените в селските райони;

Институционална среда за постигане на равенство между половете

82. призовава Комисията да засили и подпомага създадения от Съвета състав за равенство между половете, който обединява министрите и държавните секретари, отговарящи за равенството между половете, и който е посветен на въпросите за правата на жените и равенството между половете с цел да се въведат общи и конкретни мерки, включително чрез председателствата на Съвета, и да се гарантира, че въпросите, свързани с равенството между половете, се обсъждат на най-високо политическо равнище;

83. настоятелно призовава Комисията да наблюдава и насърчава бързото прилагане на Директивата относно стандартите за органите по въпросите на равенството (Директива (ЕС) 2024/1499) и да представи препоръка на държавите членки относно стандартите за тяхното функциониране и задачи, за да се улесни правилното транспониране на директивата и да се гарантира хармонизиране на създаването на органи по въпросите на равенството в целия Съюз; подчертава значението на присъединяването на ЕС към Европейската конвенция за правата на човека и призовава Комисията да предприеме действия за постигането на тази цел, като поиска правното становище на Съда на Европейския съюз;

84. приветства конструктивното сътрудничество на Европейския институт за равенство между половете и неговата всеотдайна работа, която играе решаваща роля за събирането на подходящи данни, анализа на съпоставими дезагрегирани данни, предоставянето на научни изследвания и насоки на институциите на ЕС и държавите членки, както и наблюдението на прилагането на свързаното с равенството между половете законодателство на ЕС във всички държави – членки на ЕС; призовава Комисията да гарантира, че Европейският институт за равенство между половете разполага с достатъчно финансови и човешки ресурси и капацитет, за да може ефективно да

изпълнява своите задачи; припомня, че Европейският институт за равенство между половете се сблъсква с постоянни проблеми с недостига на персонал, които бяха допълнително утежнени от рязкото увеличаване на исканията за техническа помощ; поради това призовава на Европейския институт за равенство между половете да бъдат разпределени нови срочно наети служители;

85. призовава Комисията активно да се консултира и да включва жените и момичетата в цялото им многообразие, включително чрез техните представителни организации, в подготовката и изпълнението на стратегията за равенство между половете за периода след 2025 г.;

86. призовава Комисията да признае важната роля, която ОГО и участниците на различни равнища, например селските общности, местните групи за действие, местните и регионалните общини, както и академичните среди и институции като Комитета на регионите, играят за постигането на равенство между половете; поради това призовава Комисията да следва приобщаващ подход и да включи активно всички тези заинтересовани страни в постигането на целите на стратегията за равенство между половете за периода след 2025 г.;

87. подчертава колко е важно сътрудничеството с експерти в тази област; призовава Комисията също така да гарантира, че политиките за равенство между половете са подходящо финансирани и се подкрепят на местно и регионално равнище и че фондовете на ЕС за сближаване и възстановяване включват изисквания за ясни цели за равенство между половете, за да се гарантира, че регионалното развитие допринася за намаляване на неравнопоставеността между половете, а не за изостряне на неравенствата, тъй като те оказват пряко влияние върху редица области, засягащи равенството между половете, като например заетостта, образованието, инфраструктурата за полагане на грижи, здравеопазването, подкрепата за жените, които са жертви на насилие, и съобразеното с пола градско планиране и транспорт;

88. призовава Комисията да гарантира и подобри – в сътрудничество с Европейския институт за равенство между половете и Евростат – редовното, надеждно и подходящо събиране, докладване и анализ на съпоставими данни, разбити по пол, на равнището на ЕС и на държавите членки; призовава Комисията да разработи обща методология за проследяване с оглед на събирането на данни, когато такива не са налични, и подчертава необходимостта от разработване на хоризонтални определения на ЕС, за да се улеснят оценките на въздействието върху равенството между половете в областите на политиката на Съюза; призовава Комисията да подобри по-специално събирането на данни относно предотвратяването, наказателното преследване и санкционирането на основаното на пола насилие,

включително убийствата на жени, изнасилванията и други форми на сексуално насилие, чрез регистриране на изчерпателни и съпоставими данни както за жертвите, така и за извършителите, разбити по пол, възрастова група, връзка между жертвата и извършителя на престъплението и вид на престъплението, както е посочено в Директивата относно борбата с насилието над жени и домашното насилие, и когато е възможно, по социален пол, полова идентичност, расов или етнически произход, сексуална ориентация, полови характеристики, увреждане и граждански статус, както и да гарантира, че данните се преглеждат редовно и се използват за осигуряване на информация при изготвянето на политики, разпределянето на ресурси и други мерки, насочени към предотвратяване и справяне със сексуалното и друго основано на пола насилие; насърчава сътрудничеството на държавите членки с гражданското общество за гарантиране на правата на жертвите и за разработване на конкретни политики;

89. подчертава, че предварително условие за разработването на политики в областта на равенството между половете е разпределянето на подходящи ресурси и изпълнението на стратегията за равенство между половете за периода след 2025 г.;

°

° °

90. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.